

2024

TRANSPARENȚA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE DE NIVELUL I

RAPORT DE MONITORIZARE

Plopa Silviu
Gherman Nicoleta

Institutul pentru Dezvoltare
și Inițiative Sociale „Viitorul”
Iacob Hîncu 10/1

Conținutul acestui raport este responsabilitatea exclusivă a Institutului
pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul” (IDIS)

© IDIS „Viitorul”, 2025
str. Iacob Hîncu, nr. 10/14
MD-2005, Chișinău
REPUBLICA MOLDOVA
tel. 060088544
e-mail: office@viitorul.org

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Transparența administrației publice locale de nivelul 1 : Raport de monitorizare / Plopa Silviu, Gherman Nicoleta ; coordonator: Liubomir Chiriac ; Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale "Viitorul". – Chișinău : IDIS "Viitorul", 2025 – . – ISBN 978-5-86654-578-0.

Cerințe de sistem: PDF Reader.

2024. – 2025. – 57 p. : fig., tab. color. – Referințe bibliogr.: p. 57 (7 tit.). – ISBN 978-5-86654-579-7 (PDF).

352(478)(047)

P 72

Coordonator: Liubomir Chiriac, coordonator de proiecte, IDIS „Viitorul”
Redactor și tehnoredactor: Gherman Nicoleta, expertă IDIS „Viitorul”

CUPRINS

INTRODUCERE	4
I. METODOLOGIA ȘI CLASAMENTUL PRIVIND TRANSPARENȚA	5
II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ	7
1. ACCESUL LA INFORMAȚIE	7
2. PARTICIPAREA ÎN PROCESUL DECIZIONAL	13
3. ACHIZIȚIILE PUBLICE	20
4. ADMINISTRAREA PROPRIETĂȚII PUBLICE	29
5. BUGETAREA	32
6. RESURSELE UMANE	33
7. ETICA PROFESIONALĂ ȘI CONFLICTUL DE INTERESE	37
8. SERVICIILE SOCIALE	42
9. INVESTIȚIILE, ÎNTREPRINDERILE RAIONALE ȘI PARTICIPAREA ÎN SOCIETĂȚILE COMERCIALE	45
III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	50
ANEXE ȘI RESURSE	55

INTRODUCERE

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul” (IDIS), preluând experiența slovacă, a monitorizat administrațiile publice locale din 59 de unități administrativ-teritoriale de nivelul I din Republica Moldova pentru a determina nivelul de transparență în activitatea acestora, în anul 2024. Acesta este al șaselea clasament de transparență. Toate clasamentele pot fi găsite pe pagina [Transparența orașelor și regiunilor și în Moldova \(viitorul.org\)](https://viitorul.org).

Rezultatele prezentului raport ne arată progresul și involuția administrațiilor publice raionale în ce privește deschiderea acestora către cetățeni. În acest context, vom aminti studiul privind transparența, realizat de IDIS „Viitorul” la solicitarea Consiliului Europei, care poate fi consultat pe următorul link: https://particip.gov.md/ro/download_attachment/25949

Cercetarea a utilizat o abordare cantitativă, fiind realizată în baza unui chestionar sociologic adresat autorităților administrației publice locale de nivelul I, în baza evaluării paginilor web ale acestor autorități publice locale și în baza analizei altor surse informaționale conexe:

- tender.gov.md/ro
- ani.md
- actelocale.gov.md
- facebook.com
- particip.gov.md etc.

În cadrul studiului s-a făcut referire la numeroase legi și acte normative care stabilesc cadrul de reglementare și aplicare în practică, iar printre cele mai importante sunt: [Legea nr. 239/2008](#) privind transparența în procesul decizional; [Hotărârea Guvernului nr. 967/2016](#) privind mecanismul de consultare publică a societății civile în procesul decizional; [Legea nr. 148/2023](#) privind accesul la informațiile de interes public; [Hotărârea Guvernului nr. 728/2023](#) cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora etc.

Administrația locală, reprezentanții și angajații acesteia, aleși și numiți, ar trebui să considere rezultatele acestui clasament atât ca o apreciere a muncii lor, precum și o motivație de a-și îmbunătăți eforturile și de a acționa în mod transparent pentru a furniza informații de interes public cetățenilor acestor comunități locale.

În linii generale, importanța transparenței în activitatea administrației publice:

- contribuie la reducerea corupției și a proastei funcționări a administrației publice, prin faptul monitorizării activității administrației publice de către cetățenii interesați, mediul de afaceri, organizațiile societății civile și alte părți interesate;
- sporește încrederea cetățenilor în actul de guvernare și deciziile adoptate de autorități;
- îmbunătățește procesul de comunicare între cetățeni și administrația publică;
- contribuie la eficiența și responsabilitatea autorităților publice;
- Stimulează implicarea cetățenilor și contribuția lor în procesul decizional.
- duce, în consecință, la edificarea unui stat de drept;

I. METODOLOGIA ȘI CLASAMENTUL DE TRANSPARENȚĂ

Colectarea și analiza datelor

În urma solicitării adresate de IDIS „Viitorul”, au fost recepționate **19 chestionare** de la următoarele administrații publice locale: mun. Chișinău, mun. Bălți, or. Cahul, mun. Ungheni, mun. Soroca, mun. Strășeni, or. Fălești, or. Rîșcani, or. Cimișlia, or. Nisporeni, or. Glodeni, or. Leova, s. Cărpineni, or. Ștefan Vodă, or. Sîngera, or. Otaci, s. Varnița, or. Măgdăcești și or. Comrat.

Pentru autoritățile locale menționate mai jos a fost utilizată exclusiv metoda analizei informațiilor disponibile pe paginile web oficiale, dat fiind faptul că nu au răspuns la chestionarul trimis de către IDIS „Viitorul”: or. Ceadâr-Lunga, or. Drochia, or. Durești, or. Căușeni, or. Edineț, or. Hîncești, or. Vulcănești, or. Călărași, or. Ialoveni, or. Florești, or. Taraclia, or. Sîngerei, or. Rezina, or. Basarabeasca, com. Congaz, or. Codru, com. Costești, or. Dondușeni, or. Briceni, com. Copceac, or. Ocnița, or. Anenii Noi, com. Baurci, or. Cricova, com. Băcioi, or. Criuleni, or. Cupcini, com. Corjeuți, com. Trușeni, com. Pelenia, com. Peresecina, or. Strășeni, com. Talmaza, com. Budești, com. Larga, or. Telenești, com. Gura Galbenă, com. Chișcăreni, com. Ruseștii Noi și com. Zaim.

Criteriile de transparență și punctaj

Administrațiile raionale au fost evaluate și clasate în **nouă zone (criterii de transparență)** cu **53 de indicatori**. Zonele evaluate cuprind competențele și obligațiile cu care sunt învestite în mod legal administrațiile locale (de exemplu: participarea în procesul decizional), precum și domeniile considerate importante pentru o bună guvernare (de exemplu: etica, conflictul de interese). Rezultatele se bazează pe datele accesibile publicului, ușor măsurabile și verificabile. Scorul (punctajul) maxim pentru o administrație publică locală de nivelul I, incluzând toate zonele, a fost de **100 de puncte**. Printre criteriile de transparență cu cele mai multe puncte se numără: participarea în procesul decizional - 32 de puncte, accesul la informație - 16 puncte, achiziții publice și bugetarea - 12 puncte. Cel mai mic punctaj îl are criteriul cu privire la serviciile sociale - 4 puncte (vezi în tabel, pag. 6).

Mai multe informații cu privire la criteriile de transparență, indicatori și întrebările adresate administrațiilor raionale, pot fi găsite în secțiunile web ale clasamentului pe localități, pe localtransparency.viitorul.org.

Evaluarea a fost realizată în perioada mai - iulie 2025 și cuprinde preponderent informațiile privind activitatea administrațiilor publice locale în anul 2024.

I. METODOLOGIA ȘI CLASAMENTUL DE TRANSPARENȚĂ

	Zonele (criteriile de transparență)	Pondere în %
I	Accesul la informație	16%
II	Participarea în procesul decizional	32%
III	Achizițiile publice	12%
IV	Administrarea proprietății publice	7%
V	Bugetarea	12%
VI	Resursele umane	5%
VII	Etica profesională și conflictul de interese	6%
VIII	Serviciile sociale	4%
IX	Investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale	6%

Clasament și clase

Clasamentul general al administrațiilor variază între 0%, corespunzător celui mai slab nivel, și 100%, reprezentând cel mai înalt nivel de transparență. Pentru a facilita comparația, administrațiile raionale au fost grupate pe o scară graduală, astfel încât transparența cea mai ridicată se regăsește în clasa A, cu valori între 70% și 100%, urmată de clasa B, cu 55%–69%, clasa C, cu 40%–54%, clasa D, cu 25%–39%, clasa E, cu 10%–24%, iar cel mai scăzut nivel de transparență este încadrat în clasamentul F, cu valori între 0% și 9%. Distribuția administrațiilor în aceste categorii este prezentată în tabelele de mai jos.

Clase	%
A+	80 - 100
A	75 - 79
A-	70 - 74
B+	65 - 69
B	60 - 64
B-	55 - 59
C+	50 - 54
C	45 - 49

Clase	%
C-	40 - 44
D+	35 - 39
D	30 - 34
D-	25 - 29
E+	20 - 24
E	15 - 19
E-	10 - 14
F	0 - 9

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

1. Accesul la informație

Autoritățile locale utilizează mai multe instrumente pentru asigurarea transparenței și accesul la datele guvernamentale cu caracter public. Unul din instrumentele utilizate de autoritățile publice este „panoul informativ”. Însă, considerăm că doar utilizarea acestui instrument nu este suficientă pentru a garanta cetățenilor accesul suficient la informațiile publice. Cele mai moderne și eficiente instrumente de diseminare a datelor publice le reprezintă portalurile web guvernamentale și rețelele de socializare, unde administrația publică locală trebuie să plaseze informații relevante despre activitatea sa.

Tabelul 1.1. Indicatorii criteriului de transparență „Accesul la informație”

Accesul la informație		Punctaj
1.	Pagina web oficială a autorității publice dispune de compartimente dedicate transparenței decizionale?	1
2.	Pagina web conține date de contact, informații privind programul de lucru al autorității publice și subdiviziunile sale?	1
3.	Sunt disponibile pe site-ul oficial numele, date de contact și afilierea politică a consilierilor locali?	1
4.	Anunțul referitor la desfășurarea ședinței publice este adus la cunoștință cetățenilor?	1
5.	Cuprind anunțurile referitor la desfășurarea ședinței publice data, ora, locul desfășurării ședinței și ordinea de zi a acesteia?	1
6.	Proiectele de decizii/dispoziții și materialele aferente acestora din anul 2022 au fost aduse la cunoștința publicului pînă la ședința autorității publice?	1
7.	Există un instrument online care permite publicului să depună și să urmărească reclamațiile/cererile lor?	1
8.	Autoritățile publice locale au răspuns la cererea persoanei fizice de solicitare a informațiilor în conformitate cu cerințele și termenii legali?	4
9.	Autoritățile publice locale au răspuns la chestionarul IDIS „Viitorul” în conformitate cu cerințele și termenii legii privind accesul la informație?	4
Total Punctaj		16

Sursa: Elaborat de către autori în baza metodologiei

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

În scopul facilitării accesului părților interesate la informația privind procesul de elaborare și adoptare a deciziilor de către APL-uri, pe pagina web oficială a acestora trebuie create compartimente dedicate transparenței decizionale, care să conțină informațiile indicate în pct.14 din [HG nr. 967/2016](#), cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.

În urma analizei efectuate, s-a constatat că 9 autorități publice locale (15,25%) nu au pe paginile web compartimente dedicate transparenței decizionale. De asemenea, 5 APL-uri (8,47% dintre APL-uri monitorizate în 2024), aveau postat parțial informațiile privind transparența decizională.

În anul 2024, doar 18 autorități publice locale (30,5%) aveau publicate integral pe pagina web informațiile privind programul de lucru al instituției și al subdiviziunilor acesteia, inclusiv zilele și orele de audiență ale funcționarilor responsabili de furnizarea informațiilor și documentelor oficiale. Acest lucru reprezintă un regres comparativ cu anul 2022, când aproximativ 49,2% dintre APL-uri (29 de APL-uri) au publicat integral aceste informații.

Totodată, dacă în perioada precedentă de analiză (2022), 25,4% dintre administrațiile publice nu aveau deloc aceste informații pe paginile web, în 2024 procentul a scăzut semnificativ la 8%. De asemenea, a crescut considerabil numărul autorităților locale care au publicat doar parțial informațiile din acest segment de la 25,4% (15 APL-uri) în 2022, la 61,02% (36 de autorități locale) în 2024.

La capitolul privind publicarea pe site-ul oficial a numelor, afilierii politice și a unor date de contact ale consilierilor locali, doar 20,34% dintre APL-urile analizate în 2024 au respectat integral aceste cerințe. Acest procent este în scădere semnificativă față de perioada precedentă de analiză, când 45,8% dintre autorități locale publicau complet aceste informații.

În perioada curentă, listele publicate de către APL-uri includ, în majoritatea cazurilor, doar numele, prenumele și fracțiunea politică, fără a indica datele de contact, ceea ce limitează posibilitatea cetățenilor de a lua legătura directă cu aleșii locali. Ca urmare, a crescut numărul autorităților care respectă doar parțial acest criteriu de la 40,7% în perioada precedentă la 71,19% în 2024. Totodată, 8,47% dintre autorități locale (5 APL-uri) nu au respectat deloc această cerință, deci nu au publicat informații cu privire la consilierii locali.

Administrația publică locală nu informează întotdeauna cetățenii despre desfășurarea ședințelor publice, așa cum prevede legea cu cel puțin 5 zile înainte pentru ședințele ordinare și cu cel puțin 3 zile înainte pentru cele extraordinare. În 2024, 45,76% dintre APL-uri nu au publicat anunțuri cu privire la desfășurarea ședințelor publice în termenii stabiliți de lege.

De asemenea, în multe cazuri, anunțurile nu conțin toate informațiile esențiale, precum data, ora, locul desfășurării ședinței și ordinea de zi. Dacă în perioada precedentă de analiză (2022) 64,4% dintre autoritățile publice locale nu aduceau la cunoștință publicului aceste informații, în 2024 situația s-a îmbunătățit, procentul scăzând la 45,67%. Totodată, doar 3 APL-uri (5,08%) au informat parțial cetățenii, publicând doar unele anunțuri.

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

În ceea ce privește publicarea proiectelor de decizie și a materialelor aferente înainte de desfășurarea ședinței autorității publice locale, situația s-a îmbunătățit comparativ cu anul 2022. Atunci, 42,4% dintre APL-uri (25 de autorități) nu au publicat proiectele de decizie înainte de ședință. În perioada curentă de monitorizare (2024), acest număr s-a redus la 30%, adică 18 autorități locale. Lipsa publicării acestor proiecte a limitat dreptul și posibilitatea cetățenilor de a cunoaște din timp conținutul actelor care urmau să fie discutate. Totodată, dacă în 2022 doar 22 de APL-uri (37,3%) au respectat integral cerințele legale, în 2024 numărul acestora a crescut la 35, reprezentând 59,32% dintre autoritățile locale monitorizate

Imaginea 1.1. Exemplu. Proiecte de decizii aduse la cunoștința publicului în orașul Leova

Sedința Consiliului Orășenesc Leova din 16.02.2024, ora. 10, Sala de Sedință a primăriei orașului Leova

- Proiect la Decizia nr.138 „Cu privire la scutire de plata în instituțiile preșcolare”
- Proiect la Decizia nr.137 „Cu privire la preluarea la balanța primarie a bunului imobil”
- Proiect la Decizia nr.136 „Cu privire la atribuirea denumirii stradelei nou formate”
- Proiect la Decizia nr.135 „Cu privire la abrogarea Decizie Consiliului orășenesc nr.3.4 din 19.12.2023”
- Proiect la Decizia nr.134 „Cu privire la aprobarea dării în locațiune a unor spații neutilizabile”
- Proiect la Decizia nr.133 „Cu privire la transmiterea în comodat a unei încăperi ”
- Proiect la Decizia nr.132 „Cu privire la acordarea ajutorului material din fondul de rezerva al Primăriei Leova”

Sursa: Pagina web a Primăriei [Leova](#)

Întrucât tehnologiile informaționale au evoluat rapid și s-au dezvoltat foarte mult în ultimul timp, iar legislația Republicii Moldova permite cetățenilor să adreseze petiții/cereri și în format electronic, am analizat dacă există pe paginile web ale administrațiilor publice locale un instrument online, care permite publicului să depună și să urmărească reclamațiile/cererile lor.

În mare parte, paginile web nu conțineau un astfel de instrument online (52,54%), fie conțineau anumite rubrici (formular de completare online) pentru adresarea unei petiții/ scrisori, de obicei primarului autorității publice locale (27,12%).

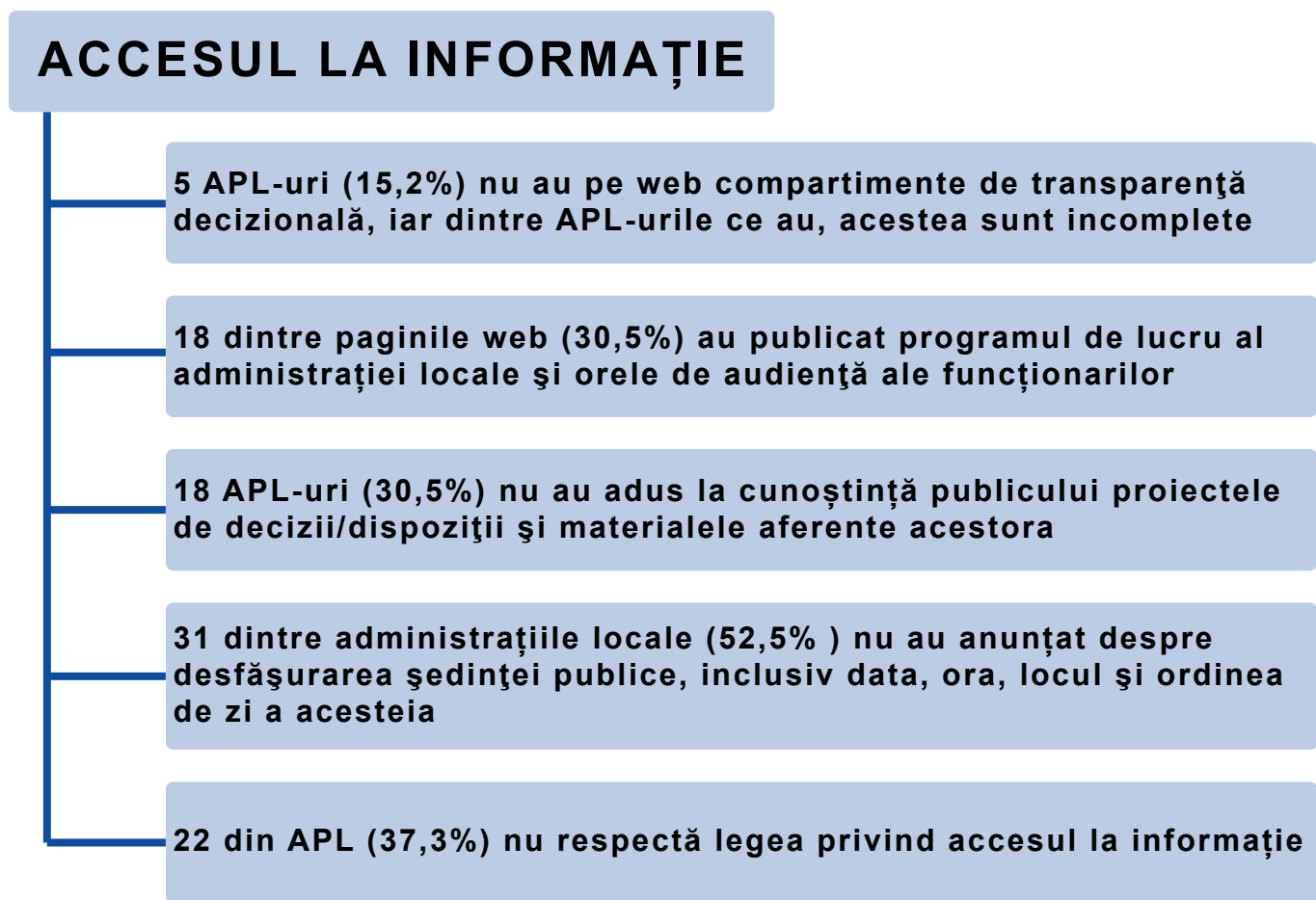
În analiza efectuată, o atenție sporită a fost acordată modului de respectare a legislației privind accesul la informație de către administrațiile locale. Reieșind din prevederile [Legii nr. 148/2023](#) privind accesul la informație, art. 13, orice persoană fizică sau juridică (în continuare – solicitant) are dreptul să solicite și să obțină informații de interes public în condițiile legii, prin înaintarea unei cereri de comunicare a informațiilor de interes public (în continuare – cerere). Cererile respective vor fi examinate și satisfăcute de funcționarii publici responsabili de furnizarea informațiilor. Informațiile de interes public se comunică solicitantului din momentul în care sunt disponibile pentru a fi comunicare, dar nu mai târziu de 10 zile de la data înregistrării cererii. Acest termen poate fi prelungit cu 7 zile lucrătoare în cazul în care cererea este

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

complexă sau se solicită un volum mare de informații, care necesită timp suplimentar pentru prelucrare (art. 19). De asemenea, se iau în considerare și următoarele articole: art. 3, Principiile accesului la informațiile de interes public, art. 10, Publicarea informațiilor de interes public pe paginile web oficiale ale furnizorilor de informații, art. 11, Actualizarea informațiilor de interes public etc.

În acest sens, notăm că situația s-a îmbunătățit. Dacă în 2022, 29 de APL-uri (49,2%) respectau integral cerințele legii privind accesul la informație, în 2024 acest criteriu a fost îndeplinit de 37 de autorități publice locale, ceea ce reprezintă 62,67%. Totodată, 22 de administrații locale (37,39%) nu au furnizat informațiile publice solicitate.

Figura 1.1. Rezumatul zonei de transparență analizate „Accesul la informație”

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Rezumând cele constatate, cele mai bune exemple de respectare a accesului la informație sunt autoritățile publice locale din Bălți, Chișinău și Cimișlia, care au acumulat câte 15,5 puncte, urmate de orașele Strășeni și Ștefan Vodă, cu câte 15 puncte din maximum 16. Menționăm că toate APL-urile menționate în tabel s-au încadrat în clasamentul A+ (Vezi Tabelul 1.2., pag. 11).

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

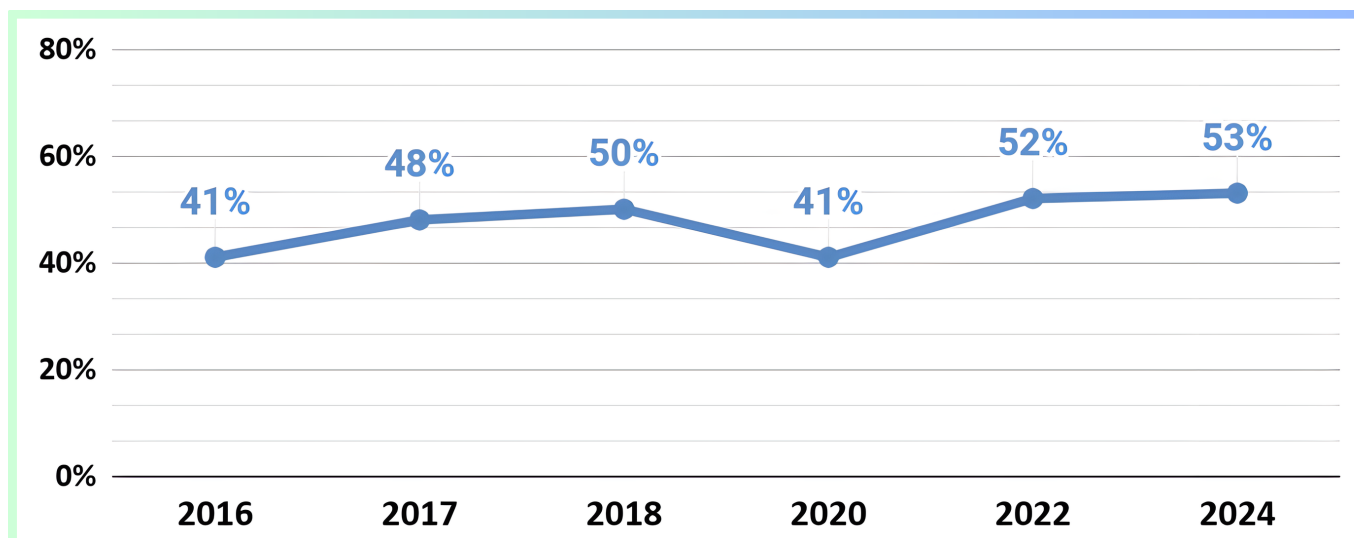
Tabelul 1.2. Cele mai transparente APL-uri la criteriul „Accesul la informație”

Locul	APL I	Puncte	Transparență %	Clasament
1	Bălți	15,5	97 %	A+
1	Chișinău	15,5	97 %	A+
1	Cimișlia	15,5	97 %	A+
2	Strășeni	15	94 %	A+
2	Ștefan Vodă	15	94 %	A+
3	Ungheni	14,5	91 %	A+
3	Varnița	14,5	91 %	A+
4	Glodeni	14	88 %	A+
4	Fălești	14	88 %	A+
4	Săngera	14	88 %	A+
4	Măgdăcești	14	88 %	A+

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

În 2024, criteriul de transparență a atins cel mai ridicat nivel de până acum. Până în 2022, evaluarea s-a realizat pe 60 de administrații publice locale, iar între 2022 și 2024 pe 59 de APL-uri, iar această structură se va păstra pentru toți indicatorii care vor fi analizați mai jos.

**Tabelul 1.2. Dinamica îndeplinirii criteriului „Accesul la informație”
în perioada 2016-2024**

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

În urma unei analize în dinamică a criteriului privind transparența, observăm că în anul 2024 situația a rămas practic neschimbată față de anul 2022, după creșterea de 11 puncte procentuale înregistrată între 2020 și 2022. Această stagnare indică faptul că autoritățile publice locale nu au realizat progrese semnificative în ceea ce ține de transparența la criteriul despre accesul la informații de interes public în ultimii doi ani (Vezi Figura 1.2., pag. 11).

Tabelul 1.3. Topul indicatorilor cu cele mai mari progrese în îndeplinirea criteriului „Accesul la informație”

Indicatori	2022	2024	Creștere/ Scădere
Cuprind anunțurile referitor la desfășurarea ședinței publice data, ora, locul desfășurării ședinței și ordinea de zi a acesteia?	19%	49%	30%
Anunțul referitor la desfășurarea ședinței publice este adus la cunoștință cetățenilor (cu cel puțin 5 zile înaintea ședințelor ordinare și cu cel puțin 3 zile înaintea celor extraordinare)?	19%	44%	25%
Proiectele de decizii/dispoziții și materialele aferente acestora din anul 2024 au fost aduse la cunoștința publicului pînă la ședința autorității publice (cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data desfășurării ședinței)?	37%	59%	22%

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Tabelul 1.3 evidențiază o îmbunătățire semnificativă a transparenței în domeniul „Accesului la informație” între anii 2022 și 2024 la 3 dintre cei 9 indicatori menționați în pag. 7. Acești indicatori au înregistrat creșteri considerabile, ceea ce indică un efort susținut al autorităților publice raionale de a asigura o mai bună informare a cetățenilor privind activitatea decizională.

Cel mai mare progres, de 30 puncte procentuale (de la 19% la 49%), se observă la indicatorul privind publicarea anunțurilor despre ședințele publice – data, ora, locul și ordinea de zi. De asemenea, informarea prealabilă a cetățenilor despre desfășurarea ședințelor a crescut cu 25 puncte procentuale (de la 19% la 44%), demonstrând o atenție mai mare față de respectarea termenelor legale și implicarea publicului.

În ceea ce privește publicarea proiectelor de decizii și materialelor aferente, indicatorul a crescut cu 22 puncte procentuale, ajungând la 59%, ceea ce arată o creștere a deschiderii administrative și a disponibilității informațiilor esențiale pentru consultare publică.

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

2. Participarea în procesul decizional

Principiile bunei guvernări implică respectarea transparenței în elaborarea și adoptarea actelor normative. Deciziile pregătite și adoptate într-o manieră transparentă și participativă se bucură de susținerea societății și au șanse sporite de a servi interesului public.

Tabelul 2.1. Indicatorii criteriului de transparență „Participarea în procesul decizional”

Participarea în procesul decizional		Punctaj
1.	Au fost organizate consultări publice pentru proiectele de decizii/dispoziții în anul 2024?	3
2.	Anunțul privind organizarea consultărilor publice este făcut public de autoritatea publică (cu cel puțin 10 zile până la adoptarea deciziei)?	2
3.	Anunțul privind organizarea consultărilor publice conține termenul limită de prezentare a recomandărilor, modalitatea în care părțile interesate pot prezenta sau expedia recomandări?	1
4.	Autoritățile publice locale au creat comisii consultative de specialitate, grupuri de lucru permanente sau grupuri de lucru ad-hoc care participă la procesul decizional?	2
5.	Autoritățile publice au elaborat, aprobat și adus la cunoștință regulile interne de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor?	2
6.	Sunt aduse la cunoștință informații despre coordonatorul procesului de consultare publică, responsabil de asigurarea transparenței procesului decizional?	2
7.	În cazul organizării consultărilor publice și recepționării recomandărilor din partea părților interesate, autoritatea publică locală a întocmit și publicat sinteze ale recomandărilor?	2
8.	Sintezele recomandărilor parvenite cuprind motivația autorităților publice de acceptare sau respingere a recomandărilor?	2
9.	Autoritățile publice întocmesc și aduc la cunoștința publicului rapoarte anuale privind transparența în procesul decizional?	2
10.	Poate participa publicul la toate ședințele comisiilor de specialitate ale consiliului local?	2

Continuare tabel

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

11.	Poate participa publicul la toate ședințele consiliului local?	2
12.	Poate fi dat cuvânt publicului în timpul ședinței consiliului local la orice punct (subiect) de pe agendă, înainte de vot, chiar și fără aprobarea prealabilă de către consilieri?	2
13.	Sunt înregistrate video/audio și difuzate online ședințele consiliului local?	2
14.	Deciziile adoptate de autoritățile publice sunt publicate, prin plasarea acestora pe pagina web oficială?	4
15.	Sunt utilizate de autoritățile publice locale rețelele sociale pentru implicarea cetățenilor și diseminarea informațiilor publice?	2
Total Punctaj		32

Sursa: Elaborat de către autori în baza metodologiei

Analiza efectuată arată că, din cele 59 de APL-uri monitorizate, 15 (33,9%) nu au plasat informații pe paginile web despre consultările publice în anul 2024 a proiectelor de decizii sau dispoziții. Situația este mai puțin favorabilă comparativ cu anul 2022, când doar 12 autorități locale nu publicau informații privind consultările publice. Sunt cazuri când autoritățile publice locale care au declarat că au informat populația despre organizarea consultărilor publice au făcut acest lucru prin afișarea anunțurilor pe panoul informativ, recurgând mai rar la publicarea pe pagina web. Considerăm că această practică nu oferă un acces suficient și nu asigură participarea efectivă a părților interesate în procesul decizional.

Imaginea 2.1. Anunțuri de consultare publică în cadrul primăriei Trușeni

- [Anunt consultari publice tarif apa 2024](#)
(publicat 13.08.2024)
- [Anunt consultari publice taxa locala depozitarea deseurilor din constructii, demolari](#)
(publicat 11.07.2024)
- [Aviz consultari publice canalizare tarif captare evacuare ape uzate](#)
(publicat 11.07.2024)
- [Anunt consultari si dezbateri publice atribuirea denumirii arterei de circulatie](#)
(publicat la 08.07.2024)
- [Anunt consultari si dezbateri publice atribuirea denumirii arterei de circulatie](#)
(publicat la 25.01.2024)

Sursa: Pagina web a Primăriei [Trușeni](#)

În ceea ce privește consultările publice, se impun câteva precizări și mențiuni ce derivă atât din constatările monitorizării, cât și din prevederile [Legii nr. 239/2008](#) privind transparența în procesul decizional și ale [HG nr. 967/2016](#) cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Utilizarea acestor mecanisme în procesul decizional constituie una dintre cele mai eficiente modalități de consultare pe probleme de politici publice aflate pe agenda instituțională. În cadrul grupurilor de lucru și al consiliilor consultative, care reunesc reprezentanți ai administrației publice și ai diverselor părți interesate, sunt discutate și analizate teme concrete ce fac obiectul deciziilor publice, sunt formulate diferite abordări și poziții, exprimate opiniile factorilor interesați și identificate soluțiile optime.

În ceea ce privește crearea de către autoritățile publice a comisiilor consultative, conform [Legii nr. 457/2003](#) pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale, după constituire, consiliul local, raional formează comisii consultative de specialitate pentru principalele domenii de activitate. Conform studiului, indicatorul cu privire la crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc care participă la procesul decizional, a înregistrat o îmbunătățire față de anul 2022. Dacă atunci doar localitatea Cărpineni (1,7%) respecta integral acest criteriu, în perioada curentă de analiză numărul APL-urilor care îl respectă a crescut la 36. Cu toate acestea, 18 dintre administrațiile publice locale, adică 30,51%, nu au constituit astfel de structuri.

De asemenea, în anul de analiză, majoritatea autorităților publice locale, în număr de 47, adică 79,66% din totalul APL-urilor analizate, nu au elaborat, aprobat și adus la cunoștința publicului regulile interne privind informarea, consultarea și participarea în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor conform. Totodată, fiecare autoritate publică are obligația de a desemna și instrui un coordonator al procesului de consultare publică, responsabil de asigurarea transparenței procesului decizional în cadrul instituției, aceste cerințe fiind regăsite în [HG nr. 967/2016](#) cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional. În 2024, situația s-a îmbunătățit semnificativ, dacă în 2022 această obligație era respectată în totalitate doar de cinci administrații locale: Chișinău, Bălți, Rezina, Varnița și Fălești, iar șapte administrații o respectau parțial, în prezent obligația este îndeplinită de 24 de APL-uri, ceea ce reprezintă 40,68% din totalul analizat.

În ceea ce privește transparența în procesul decizional al autorităților administrației publice locale, se constată o problemă semnificativă. Doar șapte autorități: Chișinău, Bălți, Călărași, Nisporeni, Rezina, Codru și Varnița, au publicat integral sau parțial raportul de transparență pentru anul 2024 pe site-urile lor web oficiale.

Imaginea 2.2. Raportul cu privire la transparență a primăriei Nisporeni

Raport privind transparența decizională în cadrul Consiliului local Nisporeni pentru anul 2024

Denumirea indicatorilor	Valoarea indicatorilor
Procesul de emitere a dispozițiilor	
1. Numărul dispozițiilor emise în perioada de raportare	406
1.1 Numărul dispozițiilor emise cu caracter de bază	254

Sursa: Pagina web a Primăriei [Nisporeni](#)

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

O îmbunătățire a fost constatată și în ceea ce privește asigurarea participării persoanelor interesate la ședințele publice. Conform chestionarului, dacă în 2022 nicio autoritate publică locală nu a oferit posibilitatea publicului de a participa la toate ședințele consiliului local, iar 19 APL-uri (32,32%) au asigurat parțial această participare, în perioada curentă de analiză situația s-a schimbat. Astfel, 18 APL-uri (30,51%) au permis participarea publicului la ședințele consiliului local, iar 3 autorități publice locale au asigurat parțial acest drept. Regulile de participare la ședințele consiliului local și la ședințele comisiilor consultative de specialitate sunt elaborate de către autoritatea publică conform [HG nr. 967/2016](#), cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.

De asemenea, dacă în 2022, doar în localitatea Varnița cetățenii puteau lua cuvântul în timpul ședinței consiliului local la orice punct de pe ordinea de zi, fără aprobarea prealabilă a consilierilor, în prezent această posibilitate este oferită în 18 autorități publice locale. Totodată, pentru cetățenii din 42 de APL-uri nu sunt informații despre posibilitatea cetățenilor de a lua cuvântul în cadrul ședințelor.

În mai multe APL-uri din țară au fost implementate proiecte menite să asigure o transparență mai mare în procesul decizional al autorităților locale. Acestea includ dotarea sălilor de ședințe cu echipamente pentru înregistrarea video și audio a ședințelor consiliului local, transmiterea lor online și stocarea înregistrărilor în arhiva paginii web, dat fiind faptul că pentru a evita diferite speculații la acest subiect, Parlamentul a emis [Legea nr. 399/2023](#) pentru modificarea unor acte normative printre care Articolul 17 din [Legea nr. 436/2006](#) privind administrația publică locală, în care se menționează clar la alineatul 7 că ședințele consiliilor locale pot fi transmise în direct la posturile publice naționale și locale de radio și televiziune, alte canale mediatice, pe rețelele de socializare sau pe pagina web oficială a autorității publice locale de către distribuitorii sau furnizorii de servicii media ori de către persoane fizice în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale, ale [Legii nr. 195/2024](#) privind protecția datelor cu caracter personal și ale [Legii nr. 239/2008](#) privind transparența în procesul decizional.

Conform analizei, în 2024, pe paginile a 12 autorități locale (20,34%) din cele studiate, înregistrările video/audio ale ședințelor sunt disponibile integral pe web. Alte 4 autorități locale (6,78%) oferă aceste înregistrări parțial, iar în 43 de APL-uri (72,88%) înregistrări nu sunt.

Autoritățile publice locale trebuie să asigure accesul la deciziile adoptate prin publicarea acestora conform [HG nr. 967/2016](#) cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional. În acest context, în 2024, 76,27% dintre autoritățile publice locale respectă această obligație, înregistrând o creștere de 5,1 puncte procentuale față de anul 2022. Totodată, 22,03% dintre autorități nu publică deloc deciziile adoptate. Recomandăm plasarea deciziilor pe site web, dat fiind faptul că simpla plasare a deciziilor pe panoul informativ nu asigură o informare completă și accesibilă a publicului privind deciziile adoptate.

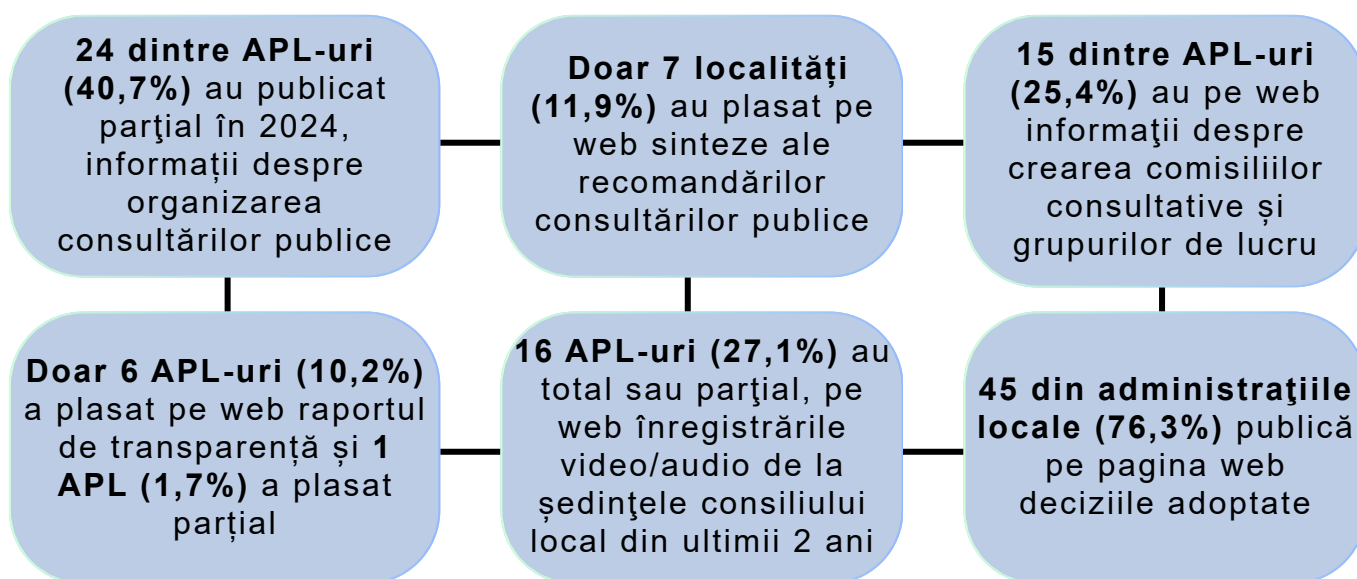
II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Imaginea 2.3. Exemplu: decizii publicate de către primăria Telenești

Sursa: Pagina web a Primăriei [Telenești](#)

Figura 2.1. Rezumatul zonei de transparență analizate „Participarea în procesul decizional”

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

Concluzionând cele constatate, remarcăm că cele mai bune exemple de participare în procesul decizional se regăsesc la autoritățile publice locale din Bălți (31 puncte), Rezina (28 puncte), Chișinău și Varnița (24 puncte), dintr-un total maxim de 32 de puncte posibile. Doar Bălți și Rezina s-au integrat în clasamentul A+ (Vezi Tabelul 2.2., pag. 18).

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

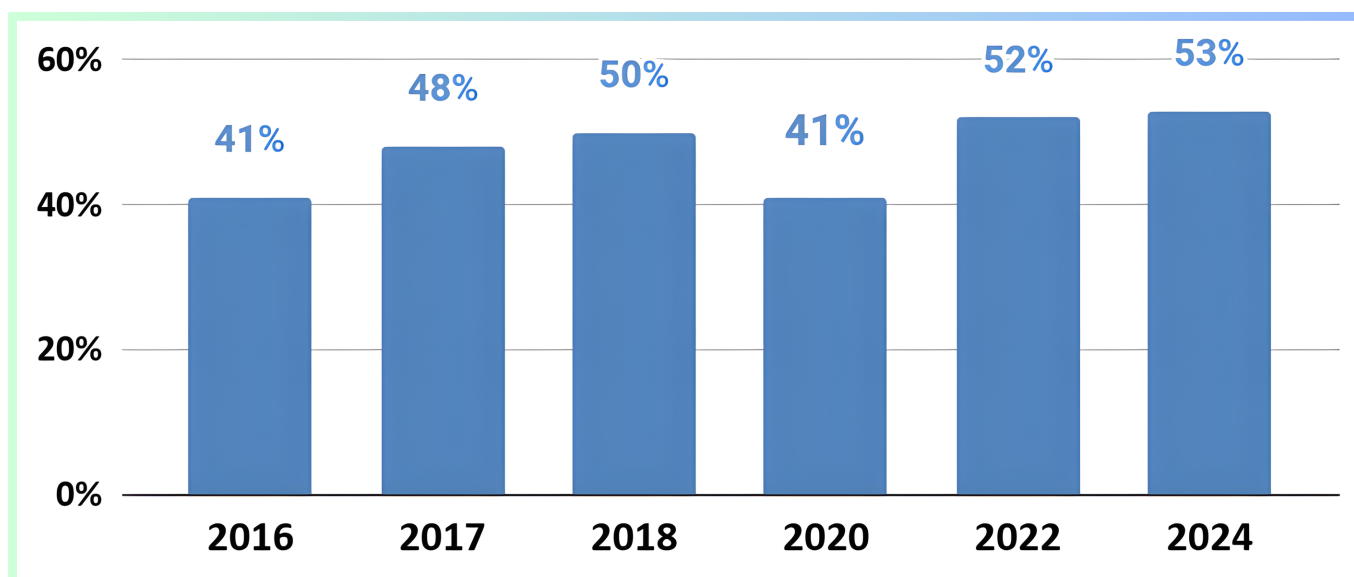
Tabelul 2.2. Cele mai transparente APL-uri la criteriul „Participarea în procesul decizional”

Locul	APL I	Puncte	Transparență %	Clasament
1	Bălți	31	97 %	A+
2	Rezina	28	88 %	A+
3	Cimișlia	24	75 %	A
3	Varnița	24	75 %	A
4	Chișinău	23,5	73 %	A-
5	Glodeni	23	72 %	A-
5	Măgdăcești	23	72 %	A-
6	Strășeni	22	69 %	B+
7	Cahul	21,5	67 %	B+
8	Ungheni	21	66 %	B+

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

În cadrul analizei, se constată că în anul 2024, la criteriul „Participarea în procesul decizional”, s-a înregistrat o creștere de 21 puncte procentuale față de anul 2022, când acest criteriu era îndeplinit de doar 26% dintre autoritățile publice locale.

Figura 2.2. Dinamica îndeplinirii criteriului „Participarea în procesul decizional” în perioada 2016-2024

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Această evoluție pozitivă se datorează, în principal, faptului că tot mai multe APL-uri au început să publice mai multe informații și, mai ales, au devenit mai deschise în ceea ce privește participarea publicului la ședințele consiliului local. Dacă în perioada precedentă de analiză existau deficiențe și rezultate modeste la acest criteriu, în prezent se observă o îmbunătățire semnificativă, autoritățile devenind mai receptive și transparente. De asemenea, considerăm că în anii următori situația va continua să se amelioreze, pe măsură ce tot mai multe APL-uri își vor moderniza paginile web și vor pune la dispoziția cetățenilor informațiile necesare, ceea ce va stimula o implicare mai activă a societății în procesul decizional.

Tabelul 2.3. Topul indicatorilor cu cele mai mari progrese în îndeplinirea criteriului „Participarea în procesul decizional”

Indicatori	2022	2024	Creștere/ Scădere
Autoritățile publice au creat comisii consultative de specialitate, grupuri de lucru permanente sau grupuri de lucru ad-hoc care participă la procesul decizional?	2%	61%	59%
Sunt aduse la cunoștință informații despre coordonatorul procesului de consultare publică, responsabil de asigurarea transparenței procesului decizional din autoritatea respectivă?	10%	41%	31%
Poate participa publicul la toate ședințele comisiilor de specialitate ale consiliului local?	0%	31%	31%
Poate participa publicul la toate ședințele consiliului local?	0%	31%	31%

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

Cel mai mare progres se observă la indicatorul privind crearea comisiilor consultative și a grupurilor de lucru, care a crescut de la doar 2% în 2022 la 61% în 2024 — o majorare de 59 puncte procentuale. Această evoluție denotă un efort considerabil al administrațiilor publice de a institui mecanisme instituționale pentru consultare și participare.

De asemenea, transparența privind persoanele responsabile de consultare publică a crescut cu 31%, ceea ce arată o mai bună informare a cetățenilor despre canalele prin care pot contribui la luarea deciziilor. Tot cu 31% au crescut și indicatorii privind participarea publicului la ședințele consiliilor locale și ale comisiilor de specialitate, ceea ce indică o deschidere sporită a procesului decizional cât și o îmbunătățire a practicilor de transparență și participare publică.

3. Achizițiile publice

Domeniul achizițiilor publice prezintă riscuri legate de posibile practici neconforme sau conflicte de interese, atât din partea autorităților contractante, cât și a operatorilor economici. Pornind de la faptul că achizițiile publice presupun utilizarea banilor publici, iar lucrările, serviciile prestate și bunurile procurate sunt în interes public, se impune o transparență maximă a procedurilor și rezultatelor achizițiilor publice.

Tabelul 3.1. Indicatorii de analiză în cadrul zonei de transparență „Achiziții Publice”

Achiziții Publice		Punctaj
1.	Sunt aduse la cunoștință publică anunțurile de intenție (planurile de achiziții publice)?	2
2.	Sunt aduse la cunoștință publică anunțurile de participare la achiziții publice?	2
3.	Sunt aduse la cunoștință publică anunțurile de atribuire (rezultatele achizițiilor publice)?	2
4.	Sunt publicate pe web contractele de achiziții publice?	3
5.	Sunt publicate pe pagina web rapoartele de monitorizare a executării contractelor de achiziție publică (trimestrial/semestrial și anual) și darea de seamă anuală privind achizițiile publice de valoare mică?	3
Total Punctaj		12

Sursa: Elaborat de către autori în baza metodologiei

Din analiza efectuată asupra autorităților publice locale, am constatat că la criteriul transparenței în achizițiile publice s-au înregistrat progrese semnificative. Dacă în anul 2016 doar cinci autorități publice locale (8,3%) publicau pe pagina web planurile de achiziții publice, în anul 2022 numărul acestora a crescut la 27 de autorități locale (45,8%), iar în anul 2024 a ajuns la 40 de APL-uri (67,8%). Cu toate acestea, există în continuare loc pentru îmbunătățiri, întrucât 32,2% dintre autorități locale nu au făcut publice planurile de achiziții publice în perioada curentă de analiză (2024).

Conform [Legii nr. 131/2015](#) privind achizițiile publice, art. 29 alin. (1), autoritatea contractantă este obligată să publice în Buletinul achizițiilor publice și pe pagina web a Agenției Achiziții Publice anunțul de participare în toate cazurile prevăzute de lege, conform procedurii de achiziție aplicate. Cu toate acestea se recomandă ca aceste anunțuri să fie făcute și pe pagina web a administrațiilor publice pentru a fi transparente și față de cetățeni.

În etapa de inițiere a procedurilor de achiziții publice, la segmentul dat administrațiile locale manifestă o deschidere limitată, astfel dacă în 2022 doar 15,3% dintre autoritățile publice locale

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

au comunicat parțial anunțurile de participare la achiziții publice, în 2024 numărul lor a scăzut la 8 APL-uri (13,6%). Un număr de 14 autorități publice locale au adus integral la cunoștință publicului aceste anunțuri, fie prin intermediul panoului informativ, fie pe web la fel ca și în perioada precedentă de analiză. În schimb, 62,7% dintre administrațiile locale, adică 37 de APL-uri, nu au făcut deloc publice aceste anunțuri.

În ceea ce privește aducerea la cunoștință publică a anunțurilor de atribuire (rezultatele achizițiilor publice), se constată o îmbunătățire față de perioada precedentă de monitorizare. Astfel, în anul 2024, 9 autorități locale (15,25%) utilizează pagina web pentru a publica aceste anunțuri, comparativ cu doar șase APL-uri (10,2%) în anul 2022. Totodată, 8 autorități locale publică parțial rezultatele achizițiilor, ceea ce reprezintă un progres în raport cu anul 2022, când doar 4 APL-uri diseminau astfel de informații. Prin urmare, se atestă o evoluție pozitivă, mai ales în contextul în care, până în anul 2024, nu au fost înregistrate progrese notabile la acest capitol, iar numărul autorităților locale care publicau anunțurile de atribuire a rămas aproape constant din 2016.

În Republica Moldova, publicarea contractelor de achiziții pe pagina web a APL-urilor nu este obligatorie în mod direct conform [Legii nr. 131/2015](#) privind achizițiile publice, unde se prevede publicarea obligatorie în MTender, dar este recomandat ca administrațiile locale să le publice pe paginile web pentru a oferi cetățenilor posibilitatea de a monitoriza modul în care sunt executate, dar și ca o bună practică de transparență. Rezultatele monitorizării arată că, deși în ultimii ani s-au înregistrat unele progrese la acest capitol, tendința nu s-a menținut constantă. Dacă în anul 2016 doar Primăria municipiului Bălți publica pe site unele contracte de achiziții. În anul 2022, numărul primăriilor care publicau contractele de achiziții a crescut la 10 APL-uri (16,9%), însă în anul 2024 numărul acestora a scăzut semnificativ, ajungând la doar 4 APL-uri (6,78%). Această regresie subliniază necesitatea adoptării unor măsuri pentru a îmbunătăți situația și a crește nivelul de transparență în ceea ce privește acest criteriu de analiză.

Din experiența și practica mai multor state, autoritățile publice locale publică pe pagina web toate contractele de achiziții. Spre exemplu, localitățile din Slovacia sunt obligate să publice pe pagina lor web toate contractele de achiziții publice. Mai mult ca atât, în RM, cele mai transparente localități au implementat motoare speciale de căutare pe paginile lor web, prin intermediul cărora cetățenii pot ușor găsi un anumit contract după un șir de criterii, precum: data încheierii, denumirea agentului economic, suma, tipul produselor, serviciilor, lucrărilor etc.

Administrația orașului Soroca a creat pe web un „motor de căutare” pentru a facilita accesul la informațiile privind achizițiile publice, pagina web nu conține multe informații în domeniul achizițiilor publice, iar motorul de căutare are doar trei criterii de căutare: ziua, luna și anul. În pofida acestui fapt, este un exemplu care ar putea fi preluat de toate autoritățile publice locale.

Un alt exemplu de bună practică la acest capitol este oferit de Primăria orașului Fălești, care publică toate contractele de achiziții publice începând cu anul 2020 până în 2025 inclusiv. Informațiile sunt prezentate într-un fișier Excel, într-un mod accesibil pentru orice cetățean. Documentul include numărul și data încheierii contractului, denumirea operatorului economic, o

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

descriere succintă a contractului, suma contractată, iar un aspect deosebit de util este faptul că, pentru fiecare procedură, este atașată și o copie PDF a contractului propriu-zis. Acest format facilitează accesul la informație atât pentru cetățeni, cât și pentru alte autorități publice locale.

Imaginea 3.3. Exemplu de bună practică , Primăria or. Fălești

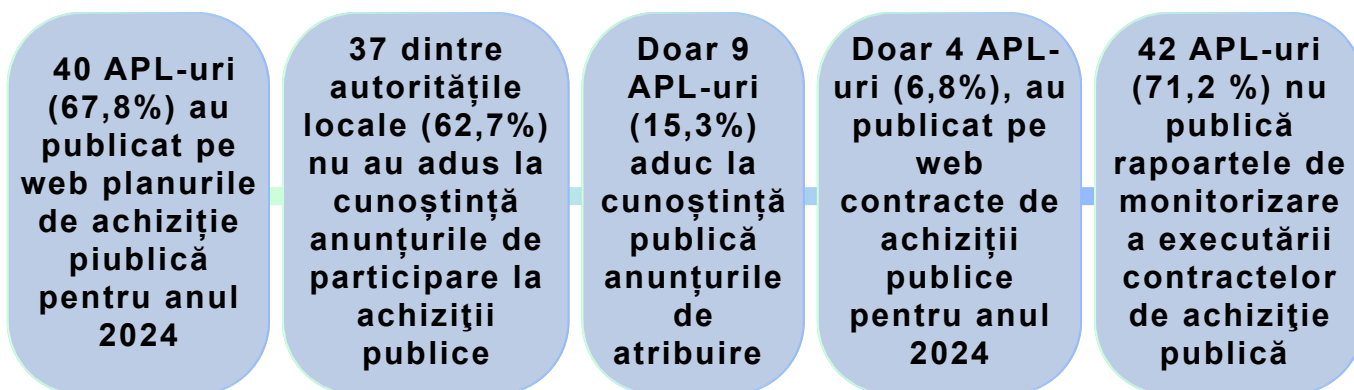
2	nr./rând	numărul și data încheierii contractului	Operatorul economic	Denumirea scurtă a obiectului de achiziție	Suma cu TVA (lei)	Vizualizare contracte
3	1	1/11.01.2024	CC Aquatrade SRL	Apă potabilă	63742,00	PDF
4	2	2/15.01.2024	SRL Romanasante	fructe și legume	99033,50	PDF
5	3	3/15.01.2024	Îi Budnea Rodica	Pâine și produse de panificație Tr. I	112200,00	PDF
6	4	4/16.01.2024	Irina Pineaziuc	Servicii conducător de cerc	54000,00	PDF
7	5	5/16.01.2024	Armaș Anatolie	Servicii de reparație și întreținere a echipamentului de distribuie electrică	40000,00	PDF
8	6	6/18.01.2024	SA FEE-Nord	Servicii de furnizare a energiei electrice	1719800,00	PDF
9	7	7/19.01.2024	SA Moldova Gaz	Gaze naturale	1498906,65	PDF
10	8	8/18.01.2024	CA General Asigurări SA	Servicii de asigurare	5850,00	PDF
11	9	9/22.01.2024	SRL Faun Gaz	Gaz propan lichifiat	26800,00	PDF
12	10	10/18.01.2024	Bejenari Dmitrii	Servicii de administrare a paginii web	20400,00	PDF

Sursa: Pagina web a Primăriei [Fălești](#)

Administrațiile care dispun de resurse limitate pentru dezvoltarea unor instrumente mai complexe de căutare pe site-ul lor web ar putea prelua experiența orașului Fălești și implementa un sistem simplu, dar eficient, bazat pe fișiere Excel. Astfel, se va contribui la creșterea nivelului de transparență și la îmbunătățirea performanței în cadrul criteriului privind publicarea contractelor de achiziții publice.

Este necesar de a sublinia faptul că autoritățile administrației publice locale, potrivit cerințelor legale, publică un șir de informații despre achizițiile publice în Buletinul Achizițiilor Publice, administrat de Agenția Achiziții Publice. Însă, nu orice persoană știe despre acest Buletin astfel în contextul dat, considerăm important ca paginile web ale administrațiilor locale să conțină informații despre procedurile și rezultatele achizițiilor publice.

Figura 3.1. Rezumatul zonei de transparență analizate „Achiziții Publice”

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

Rezumând cele monitorizate în domeniul achizițiilor publice, menționăm că cele mai bune exemple le reprezintă municipiul Bălți, orașele Ștefan Vodă și Fălești care au acumulat 12 puncte din 12 maxim posibile, integrându-se în clasamentul A+ (Vezi Tabelul 3.2., pag. 23)

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Tabelul 3.2. Cele mai transparente APL-uri la criteriul „Achiziții Publice”

Locul	APL I	Puncte	Transparență %	Clasament
1	Bălți	12	100 %	A+
1	Ștefan Vodă	12	100 %	A+
1	Fălești	12	100 %	A+
2	Varnița	9	75 %	A
2	Ungheni	9	75 %	A
3	Strășeni	8,5	71 %	A-
4	Ceadâr Lunga	8	67 %	B+
5	Rezina	7	58 %	B-
5	Glodeni	7	58 %	B-
5	Cahul	7	58 %	B-
5	Soroca	7	58 %	B-

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

În ceea ce privește criteriul „Achiziții publice”, se constată o tendință de creștere în anul 2024. Dacă în anul 2020 acest criteriu era realizat de doar 12% dintre autoritățile publice locale (APL), în anul 2022 procentul a crescut cu 9 puncte procentuale fiind de 22%, iar în 2024 a ajuns la 29%. Având în vedere noile modificări legislative și procesele îmbunătățite în domeniul achizițiilor publice, considerăm că această tendință pozitivă va continua, iar cetățenii vor avea acces tot mai deplin la informațiile privind procedurile de achiziții desfășurate în localitățile lor.

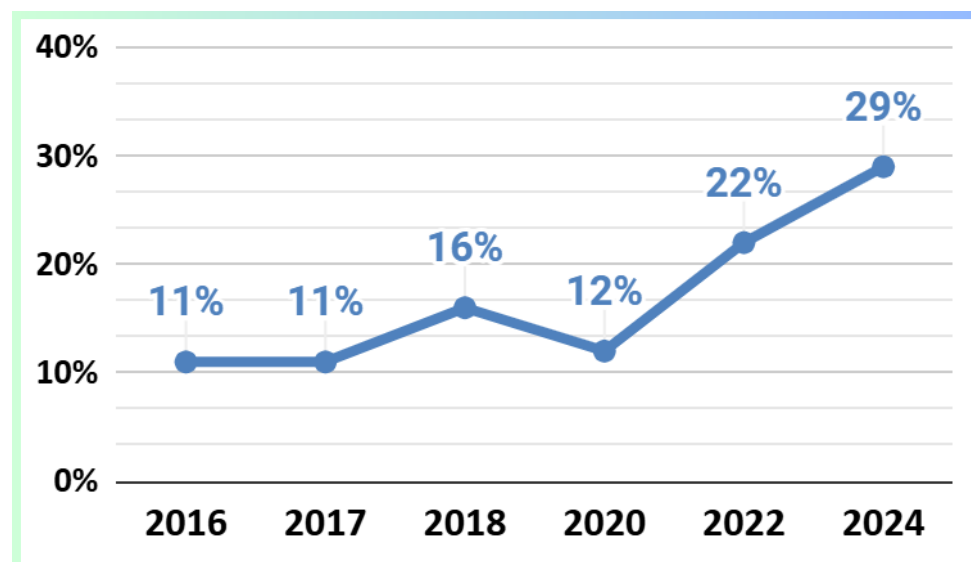

Figura 3.2. Dinamica realizării criteriului „Achiziții Publice” în perioada 2016-2024

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Tabelul 3.3. Topul indicatorilor cu cele mai mari progrese în îndeplinirea criteriului „Achiziții Publice”

Indicatori	2022	2024	Creștere/ Scădere
Sunt aduse la cunoștință publică anunțurile de participare la achiziții publice?	3%	32%	29%
Sunt aduse la cunoștință publică anunțurile de atribuire (rezultatele achizițiilor publice)?	3%	32%	29%
Sunt publicate pe web contractele de achiziții publice?	9%	32%	23%

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Tabelul 3.3. reflectă o evoluție semnificativă în domeniul achizițiilor publice, indicând o tendință pozitivă în direcția creșterii transparenței și responsabilității autorităților publice locale în perioada 2022–2024 a 3 indicatori din 6.

Primul indicator, privind aducerea la cunoștință publică a anunțurilor de participare la achiziții publice, a înregistrat o creștere de la 3% în 2022 la 32% în 2024, ceea ce reprezintă un salt de 29 puncte procentuale. Această evoluție denotă faptul că tot mai multe autorități locale înțeleg importanța informării publicului despre intențiile de achiziții, oferind oportunități egale pentru concurență și acces la informații.

Al doilea indicator, legat de anunțurile de atribuire (rezultatele achizițiilor publice), urmează o tendință identică, crescând tot cu 29 puncte procentuale — de la 3% la 32%. Această creștere sugerează o mai mare deschidere față de publicarea rezultatelor procedurilor de achiziții, fapt care contribuie la prevenirea suspiciunilor de lipsă de transparență, favoritism sau corupție.

Cel de-al treilea indicator, privind publicarea pe web a contractelor de achiziții publice, a înregistrat o creștere de 23 puncte procentuale, de la 9% în 2022 la 32% în 2024. Chiar dacă ritmul este ușor mai modest comparativ cu ceilalți doi indicatori, progresul este esențial, deoarece publicarea contractelor semnate permite monitorizarea directă de către cetățeni, mass-media și societatea civilă a modului în care sunt gestionate resursele publice.

În ansamblu, aceste date indică o îmbunătățire considerabilă a transparenței procesului de achiziții publice la nivel local, ceea ce reflectă probabil implementarea mai riguroasă a legislației în vigoare, precum și presiunea tot mai mare din partea societății civile pentru deschidere și integritate în gestionarea banilor publici. Totuși, nivelul de 32% arată că doar o treime dintre autorități îndeplinesc aceste cerințe, ceea ce denotă că transparența în achizițiile publice rămâne un domeniu în dezvoltare, necesitând măsuri suplimentare pentru ca toate administrațiile să atingă standarde adecvate de publicare și responsabilitate administrativă.

4. Administrarea proprietății publice

Unul dintre domeniile cele mai sensibile pentru autoritățile administrației publice raionale îl constituie gestionarea patrimoniului unităților administrativ-teritoriale, în special a bunurilor imobile și terenurilor. Fragilitatea acestui sector derivă atât din interesul economic și social ridicat pe care îl prezintă aceste resurse, cât și din caracterul fragmentat și nearmonizat al cadrului normativ. Legislația aplicabilă este dispersată între mai multe acte legislative, ceea ce generează suprapuneri, lacune și contradicții. În consecință, aplicarea unitară a normelor devine dificilă și creează un spațiu propice interpretărilor greșite sau chiar abuzive. În lipsa unor reguli clare și a unor mecanisme coerente de evidență și raportare, administrarea patrimoniului public riscă să fie afectată de incertitudine, lipsă de transparență și posibile interese ascunse, cu impact direct asupra credibilității și eficienței autorităților locale.

Tabelul 4.1. Indicatorii de analiză în cadrul zonei de transparență „Administrarea proprietății publice”

Administrarea proprietății publice		Punctaj
1.	Anunțurile privind desfășurarea licitațiilor de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale sunt publicate pe pagina web oficială?	2
2.	Informația cu privire la rezultatele licitațiilor/concursurilor/negocierilor directe de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale este adusă la cunoștință publică?	3
3.	Este adoptat și publicat Regulamentul cu privire la atribuirea terenurilor de pământ pentru construcția caselor individuale de locuit?	1
4.	Este publicată lista persoanelor ce stau în rând pentru îmbunătățirea condițiilor de trai/ atribuirea terenurilor de pământ pentru construcția caselor individuale de locuit?	1
Total Punctaj		7

Sursa: Elaborat de către autori în baza metodologiei

Vânzarea/locățiunea/arendă bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se face, potrivit legii, prin licitație publică ([Legea nr. 121/2007](#) privind administrarea și deetizarea proprietății publice, art.17 alin. (1)). Acest proces presupune mai multe etape, fiind monitorizate în prezentul raport doar faptul publicării pe pagina web de către administrațiile locale a anunțurilor privind desfășurarea licitațiilor și rezultatele acestor licitații publice. În analiza dată am constatat că 19 autorități publice locale (32,20%) publică pe pagina web anunțurile privind desfășurarea licitațiilor de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale și 38 autorități nu publică aceste anunțuri (64,41%).

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

În 86,44% dintre APL-uri, autoritățile publice locale nu fac publice pe paginile lor web informațiile legate de rezultatele licitațiilor, concursurilor și negocierilor directe pentru vânzarea, locațiunea sau arendarea bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale.

Imaginea 4.1. Anunț de licitație publicat de primăria Telenești

Comunicat informativ

Primăria or Telenești, anunță pentru data de **25 iunie 2024**, ora **10:00** în incinta Primăriei desfășurarea licitației „cu strigare” de vânzare – cumpărare și arendă a terenurilor proprietate publică, domeniul privat din intravilanul și extravilanul or.Telenești.

La licitație „cu strigare” se propune:

a) Vânzarea terenurilor proprietate publică din domeniul privat, din intravilanul primăriei destinat pentru construcții cu bonitatea medie a solului 65 grad/hectar:

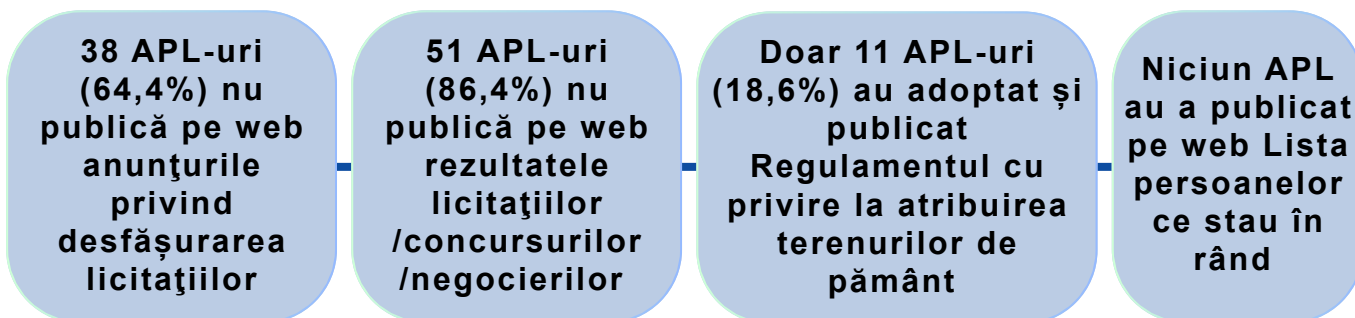
- nr. cad. 8901215073 cu suprafața de 0,0855 ha, str. Ștefan cel Mare și Sfint prețul **250000** lei
- nr. cad. 8901215250 cu suprafața de 0,0055 ha str. Petru Rareș prețul **25000** lei
- nr. cad. 8901216230 cu suprafața de 0,0225 ha str. Matei Basarab prețul **65000** lei

Sursa: Pagina web a Primăriei [Telenești](#)

Este important să analizăm și alți doi indicatori care contribuie la sporirea transparenței în administrarea patrimoniului public. Aceștia sunt adoptarea și aplicarea Regulamentului privind atribuirea terenurilor de pământ pentru construcția caselor individuale de locuit (sau un Regulament de gestionare a terenurilor în UAT) ([HG nr. 553/2024](#) pentru aprobarea Regulamentului cu privire la schimbarea destinației terenurilor cu destinație agricolă de calitate superioară) și publicarea listei persoanelor care stau în rând pentru îmbunătățirea condițiilor de trai sau pentru atribuirea terenurilor de pământ destinate construcției de case individuale de locuit ([HG nr. 447/2017](#) pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evidența, modul de atribuire și folosire a locuințelor sociale pct. 15).

Rezultatele analizei arată că doar 11 autorități publice locale (18,64%) au adoptat și publicat un astfel de Regulament privind atribuirea terenurilor de pământ. În ceea ce privește publicarea listei persoanelor care așteaptă să beneficieze de îmbunătățirea condițiilor de locuit sau de atribuirea unor terenuri de pământ pentru construcția de case individuale, nicio localitate nu a făcut acest lucru integral.

Figura 4.1. Rezumatul zonei de transparență analizate „Administrarea proprietății publice”

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Rezumând, cele mai bune exemple de transparență în administrarea proprietății publice sunt autoritățile locale din Cimișlia, Strășeni, Sîngera și Fălești, cu câte șase puncte, urmate de Rezina și Ștefan Vodă, cu câte cinci puncte, dintr-un maxim de șapte puncte. De asemenea menționăm că nici un APL I nu s-a integrat în clasamentul A+.

Tabelul 4.2. Cele mai transparente APL-uri I la criteriul „Administrarea proprietății publice”

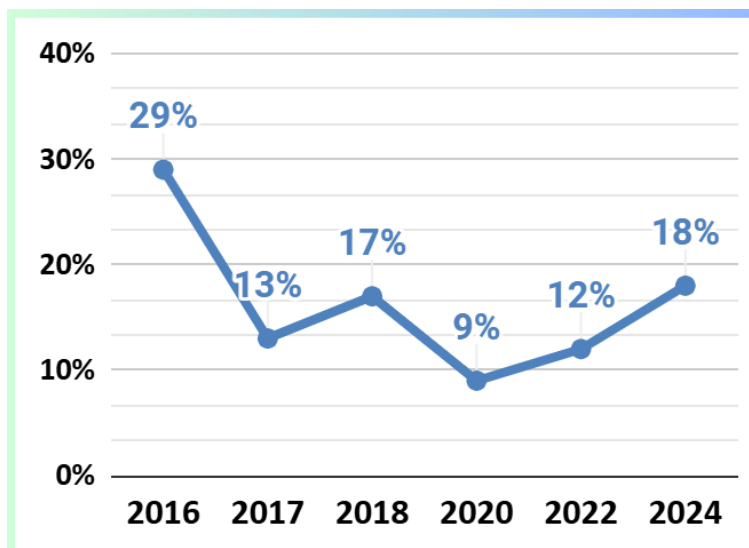
Locul	APL I	Puncte	Transparență %	Clasament
1	Cimișlia	6	86 %	A
1	Strășeni	6	86 %	A
1	Sîngera	6	86 %	A
1	Fălești	6	86 %	A
2	Rezina	5	71 %	A-
2	Ștefan-Vodă	5	71 %	A-
3	Ceadîr Lunga	4	57 %	B-
4	Chișinău	3	43 %	C
4	Măgdăcești	3	43 %	C
4	Comrat	3	43 %	C

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

În cadrul analizei pe termen lung, observăm că situația privind criteriul „Administrarea proprietății publice” este mai complexă, deoarece declinul a început încă din 2016, când acest indicator era realizat de 29% dintre autoritățile publice locale. Deși în ultimii ani s-a înregistrat un anumit progres, este evident că sunt necesare măsuri suplimentare pentru a îmbunătăți rezultatele. Accesul populației la aceste informații rămâne esențial pentru prevenirea tentativelor și suspiciunilor de corupție în cadrul APL-urilor, contribuind la creșterea transparenței și a încrederii publice.

Figura 4.2. Dinamica realizării criteriului „Administrarea proprietății publice” în perioada 2016-2024

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Tabelul 4.3. ilustrează evoluția gradului de transparență și responsabilitate a autorităților publice locale în domeniul administrării proprietății publice între anii 2022 și 2024. Analiza evidențiază o creștere ușoară, dar constantă, a indicatorilor analizați, ceea ce sugerează un progres lent în direcția bunei guvernări și a unei gestiuni mai deschise a patrimoniului public.

Tabelul 4.3. Topul indicatorilor cu cele mai mari progrese în îndeplinirea criteriului „Administrarea proprietății publice”

Indicatori	2022	2024	Creștere/ Scădere
Este adoptat și publicat Regulamentul cu privire la atribuirea terenurilor de pământ pentru construcția caselor individuale de locuit?	7%	19%	12%
Anunțurile privind desfășurarea licitațiilor de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale sunt publicate pe pagina web oficială?	22%	32%	10%
Informația cu privire la rezultatele licitațiilor/concursurilor/negocierilor directe de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale este adusă la cunoștință publică?	8%	14%	6%

Sursa: Prelucrat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Primul indicator, privind adoptarea și publicarea Regulamentului pentru atribuirea terenurilor destinate construcției caselor individuale, a crescut de la 7% în 2022 la 19% în 2024, adică cu 12 puncte procentuale. Deși nivelul rămâne redus, evoluția arată că tot mai multe autorități locale reglementează transparent acest proces, contribuind la limitarea practicilor netransparente și la un acces mai echitabil la terenuri.

Al doilea indicator, referitor la publicarea pe paginile web a anunțurilor despre licitațiile de vânzare, arendă sau locațiune a bunurilor publice, a urcat de la 22% la 32% (o creștere de 10 puncte). Aceasta reflectă o mai bună conștientizare a rolului informării publicului, însă transparența rămâne limitată, întrucât doar o treime dintre APL-uri îndeplinesc cerința.

În ceea ce privește informarea privind rezultatele licitațiilor și negocierilor directe, creșterea este de doar 6 puncte procentuale (de la 8% la 14%), cea mai modestă dintre cei trei indicatori. Aceasta indică faptul că, deși există o anumită deschidere în anunțarea proceselor, comunicarea rezultatelor finale, un aspect important pentru asigurarea responsabilității și prevenirea corupției, este încă deficitară.

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

5. Bugetarea

Bugetele locale sunt de o importanță majoră atât pentru autorități, dar în egală măsură și pentru cetățeni, calitatea vieții și confortul cărora este în directă dependență de deciziile planificării și executării bugetului. Ținând cont de importanța acestui document pentru dezvoltarea localității în general, dar și pentru fiecare locuitor în parte, elaborarea și executarea bugetului trebuie să se facă în condiții de transparență maximă. Doar prin sporirea transparenței, finanțele publice vor fi utilizate eficient, iar nivelul corupției va fi diminuat.

Informațiile despre buget trebuie să fie publicate conform art. 12 din [Legea nr. 181/2014](#) finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, unde conform principiului transparenței se solicită: supunerea consultării publice a proiectele de acte normative în domeniul finanțelor publice alin. (1); Elaborarea, aprobarea și administrarea în mod transparent a bugetelor alin. (2); Publicarea bugetelor aprobate și a rapoartelor de executare a acestora alin. (3).

Tabelul 5.1. Indicatorii de analiză în cadrul zonei de transparență „Bugetarea”

Bugetarea		Punctaj
1.	Proiectul de buget pentru anul 2024 a fost supus consultărilor publice și adus la cunoștința publicului?	3
2.	Proiectul de buget pentru anul 2024 a inclus o descriere a tuturor elementelor (programe, subprograme și alte elemente ale bugetului)?	2
3.	Sunt disponibile pe pagina web proiectele depuse de cetățeni în cadrul bugetării participative și proiectele câștigătoare selectate?	2
4.	Bugetul actual al unității administrativ-teritoriale este disponibil pe pagina web?	2
5.	Sunt disponibile pe pagina web bugetele pentru cel puțin ultimii trei ani consecutivi?	2
6.	Raportul privind executarea bugetului anual este disponibil pe site-ul oficial?	1
Total Punctaj		12

Sursa: Realizat de către autori în baza metodologiei

Monitorizarea administrațiilor locale arată că 36 de autorități publice locale (61,02%) au supus consultărilor publice și au adus la cunoștința publicului proiectul de buget pentru anul 2024, folosind pagina lor web în acest scop. Totodată, în 42,37% din cazuri, proiectul de buget pentru anul 2024 a inclus o descriere a tuturor elementelor (programe, subprograme și alte elemente ale bugetului), împreună cu o scurtă justificare pentru fiecare element în secțiunea de venituri și secțiunea de cheltuieli. Datele arată o creștere față de anul 2022 când doar 24 de autorități publice locale (40,70%) au supus consultărilor publice și au adus la cunoștința publicului

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

proiectul de buget pentru anul 2022 și doar în 23,7% dintre cazuri, proiectul de buget pentru anul 2022 a inclus o descriere a tuturor elementelor, împreună cu o scurtă justificare pentru fiecare element în secțiunea de venituri și secțiunea de cheltuieli.

Cu toate acestea, se pare că administrațiile locale încă nu au o practică obișnuită de a publica informații despre consultările publice și de a aduce la cunoștința publicului rectificările la buget. Aceasta poate indica o oportunitate pentru îmbunătățiri în ceea ce privește transparența și implicarea cetățenilor în procesul de elaborare și ajustare a bugetelor locale.

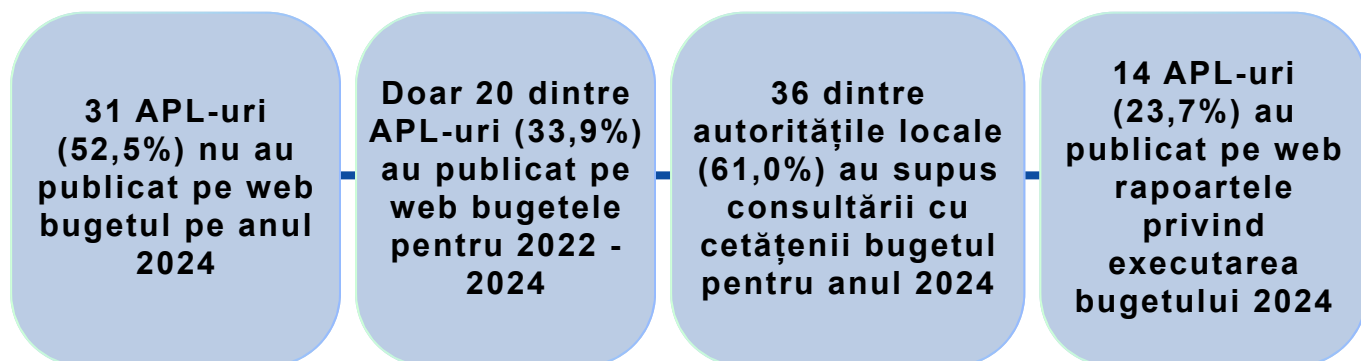
Imaginea 5.1. Exemplu de anunț pentru consultarea bugetului 2024 în mun. Cahul

Sursa: Pagina web a Primăriei [Cahul](#)

Este îmbucurător faptul că 52,54% din autorități locale (31) au publicat pe web bugetul al unității administrativ-teritoriale pentru anul 2024, în creștere față de anul 2022 când doar 28,8% din autorități locale (17) au publicat bugetele pe web. Același lucru îl putem spune despre publicarea pe pagina web a bugetelor pentru cel puțin ultimii trei ani consecutivi (2021 - 2024), unde doar 20 autorități publice locale (33,90%) au publicat astfel de informații, în anul 2022 rata de publicare fiind doar de 27,1%. Plus la aceasta, doar 14 din administrațiile locale au publicat pe web rapoartele privind executarea bugetului anual pentru anul 2024, iar 10 APL-uri au postat parțial, pe când în 2022 doar 11 au publicat total astfel de informații.

Figura 5.1. Rezumatul zonei de transparență analizate „Bugetarea”

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

În urma analizei efectuate asupra criteriului dat, notăm că autoritatea publică locală din Cimișlia se evidențiază cu 12 puncte, fiind urmată de Chișinău, Telenești și Soroca care au acumulat câte 11 puncte dintr-un maxim posibil de 12.

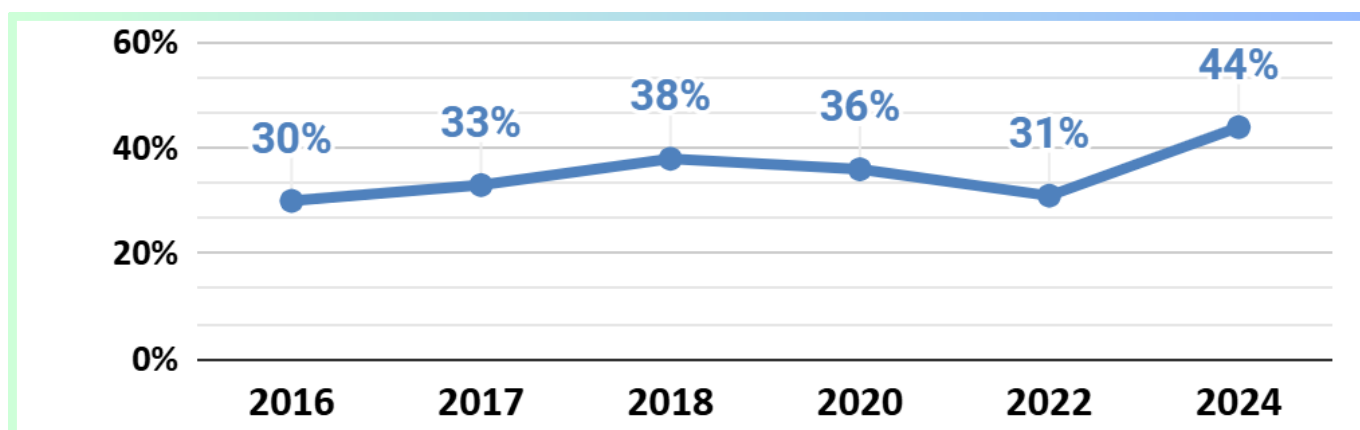
Tabelul 5.2. Cele mai transparente APL-uri la criteriul „Bugetarea”

Locul	APL I	Puncte	Transparență %	Clasament
1	Cimișlia	12	100 %	A+
2	Chișinău	11	92 %	A+
2	Telenești	11	92 %	A+
2	Soroca	11	92 %	A+
3	Ștefan-Vodă	10	83 %	A+
3	Bălți	10	83 %	A+
3	Anenii Noi	10	83 %	A+
3	Ialoveni	10	83 %	A+
3	Florești	10	83 %	A+
4	Glodeni	9	75 %	A-
4	Cahul	9	75 %	A-
4	Căușeni	9	75 %	A-
4	Talmaza	9	75 %	A-

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Analizând dinamica criteriului de transparență, se poate observa că după o scădere în ultimii ani a transparenței, în anul 2024 s-a atins cel mai înalt nivel înregistrat, fiind de 44%, întrecând și rezultatul din 2018, când nivelul de realizare era de 38%.

Figura 5.2. Dinamica realizării criteriului „Bugetarea” în perioada 2016-2024

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Este important ca acest criteriu să fie îmbunătățit în continuare, deoarece transparența în ceea ce privește bugetul administrației locale și modul de execuție al acestuia este foarte importantă pentru ca cetățenii să fie bine informați și să aibă încredere în administrația locală. Un pas important în îmbunătățirea acestui criteriu îl reprezintă reînnoirea sau crearea paginilor web ale primăriilor, unde fiecare persoană să poată găsi informațiile necesare.

Tabelul 5.3. Topul indicatorilor cu cele mai mari progrese în îndeplinirea criteriilor de analiză

Indicatori	2022	2024	Creștere/ Scădere
Bugetul actual al unității administrativ-teritoriale este disponibil pe pagina web?	29%	53%	24%
Proiectul de buget pentru anul 2024 a fost supus consultărilor publice și adus la cunoștința publicului?	41%	61%	20%
Proiectul de buget pentru anul 2024 a inclus o descriere a tuturor elementelor (programe, subprograme și alte elemente ale bugetului), inclusiv o scurtă justificare pentru fiecare element în secțiunea de venituri și secțiunea de cheltuieli?	24%	42%	18%

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Tabelul 5.3 prezintă evoluția transparenței bugetare la nivelul unităților administrativ-teritoriale (UAT) între anii 2022 și 2024, evidențiind indicatorii care au înregistrat cele mai mari progrese.

Primul indicator a crescut semnificativ, de la 29% în 2022 la 53% în 2024, ceea ce reprezintă o îmbunătățire de 24%. Această evoluție sugerează o creștere a gradului de digitalizare și transparență administrativă, facilitând accesul cetățenilor la informațiile financiare locale.

Al doilea indicator, privind publicarea și supunerea consultărilor publice a proiectului de buget pentru anul 2024, a urcat de la 41% la 61% (+20%). Această creștere reflectă o deschidere mai mare a autorităților față de implicarea cetățenilor în procesul decizional, precum și un efort de respectare a principiilor participării publice.

Cel de-al treilea indicator, referitor la includerea unei descrieri detaliate și justificări pentru fiecare element bugetar, a înregistrat o creștere de 18% (de la 24% la 42%). Deși progresul este vizibil, procentul rămâne modest, semnalând că multe administrații locale încă nu oferă suficiente detalii pentru a asigura o transparență completă a cheltuielilor și veniturilor.

Astfel între 2022 și 2024 s-au înregistrat progrese semnificative în domeniul transparenței bugetare locale, în special în publicarea informațiilor online și consultarea publicului. Totuși, este necesar un efort suplimentar pentru detalierea și justificarea elementelor bugetare, astfel încât cetățenii să poată evalua corect modul de gestionare a fondurilor publice.

6. Resursele umane

Politica de promovare profesională și dezvoltare a resurselor umane în autoritățile administrației publice locale are la bază principiul selectării și angajării cadrelor în serviciu pe baza de concurs și într-un mod transparent. Publicarea datelor conform indicatorilor menționați se regăsește în [HG nr.188/2012](#) privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, pct. 15, pe pagina-web oficială a autorității administrației publice vor fi publicate datele privind încadrarea cetățenilor în serviciul public: lista funcțiilor vacante existente în serviciul public, cerințele de calificare față de candidații pentru funcțiile vacante din serviciul public, structura formularului de participare la concurs și termenul-limită de depunere a acestuia. De asemenea indicatorii se regăsesc și în [HG nr.201/2009](#) privind punerea în aplicare a prevederilor [Legii nr.158/2008](#) cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Tabelul 6.1. Indicatorii compartimentului „Resurse umane”

Resursele umane		Punctaj
1.	Au fost făcute publice funcțiile vacante existente în serviciul public, incluzând descrierea postului pentru funcția vacantă și cerințele de calificare față de candidații pentru funcțiile vacante?	1
2.	Au fost comunicate public numărul și numele candidaților ce au participat la concursurile de selecție pentru posturile vacante?	1
3.	Au fost comunicate public rezultatele proceselor - verbale ale comisiei de selectare a candidaților pentru funcția vacantă, incluzând evaluarea comisiei și clasamentul solicitanților?	2
4.	Este disponibilă pe web arhiva proceselor - verbale ale procedurilor de selecție a candidaților la funcțiile vacante din cel puțin ultimii 3 ani?	1
Total Punctaj		5

Sursa: Elaborat de autori în baza metodologiei

Publicarea datelor conform indicatorilor menționați se regăsește în [HG nr.728/2023](#) cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora, pct. 15 și [HG nr.201/2009](#) privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

În rezultatul analizei am constatat că 26 autorități publice locale (44,07%) au făcut publice pe pagina web funcțiile vacante existente în serviciul public în anul 2024, incluzând descrierea postului pentru funcția vacantă și cerințele de calificare față de candidați, astfel înregistrând o ușoară creștere față de anul 2022 când aceste date au fost făcute publice de către 22 administrații publice locale (37,30%).

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Imaginea 6.1. Lista candidaților pentru funcția publică, Telenești

Lista persoanelor, admise la proba scrisă pentru ocuparea funcției publice vacante de specialist superior/specialistă superioară (pentru achiziții) în cadrul primăriei orașului Telenești.

7 martie 2024 81

Comisia de concurs anunță lista persoanelor, admise la proba scrisă pentru ocuparea funcției publice vacante de specialist superior/specialistă superioară (pentru achiziții publice) în cadrul primăriei orașului Telenești.

A

Proba scrisă va avea loc **joi, 14 martie 2024**, ora **10.00** în sala de ședințe a primăriei orașului Telenești

Sursa: Pagina web a Primăriei [Telenești](#)

Doar 12 autorități publice locale (20,34%) au comunicat public pe pagina web numărul și numele candidaților ce au participat la concursurile de selecție pentru posturile vacante în anul 2024, iar două dintre autoritățile locale (3,39%) au comunicat parțial astfel de informații. Este un număr mic, cu toate că este puțin în creștere față de anul 2022 când doar 5,1% au comunicat public pe pagina web numărul și numele candidaților, iar trei din autoritățile locale (5,1%) au comunicat parțial astfel de informații. Totodată, doar 9 administrații au comunicat integral și 4 parțial pe pagina web rezultatele proceselor - verbale ale comisiei de selectare a candidaților pentru funcția vacantă, incluzând evaluarea comisiei și clasamentul solicitanților. Amintim că în 2022, doar or. Codru și or. Cricova a comunicat pe pagina web rezultatele proceselor - verbale ale comisiei de selectare a candidaților pentru funcția vacantă.

Imaginea 6.2. Exemplu: Publicarea rezultatelor la proba scrisă pentru ocuparea funcției publice vacante, primăria Telenești

Rezultatele Concursului pentru ocuparea funcției publice vacante de specialist superior/specialistă superioară (pentru achiziții) în cadrul primăriei orașului Telenești.

15 martie 2024 78

Rezultatele Concursului pentru ocuparea funcției publice vacante de specialist superior/specialistă superioară (pentru achiziții) în cadrul primăriei orașului Telenești.

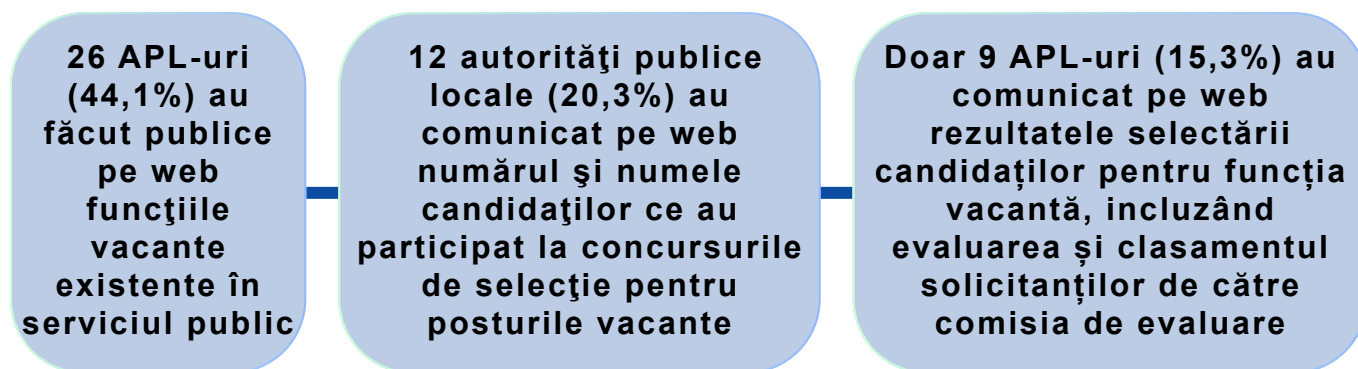
Potrivit rezultatelor ședinței Comisiei de concurs pentru ocuparea funcției publice vacante de specialist superior/specialistă superioară (pentru achiziții) în cadrul primăriei orașului Telenești, învingător al concursului este:

A cu nota finală – **8,93**

Sursa: Pagina web a Primăriei [Telenești](#)

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Figura 6.1. Rezumatul zonei de transparență analizate „Resurse umane”

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

În urma monitorizării, am constatat că, la criteriul dat, cele mai transparente autorități locale sunt Chișinău, Telenești, Bălți și Cahul, fiecare cu câte 5 puncte, urmate de Glodeni și Strășeni, care au obținut câte 4 puncte dintr-un maxim de 5 puncte. Toate APL-urile menționate s-au integrat în clasamentul A+

Tabelul 6.2. Cele mai transparente APL-uri la criteriul „Resurse umane”

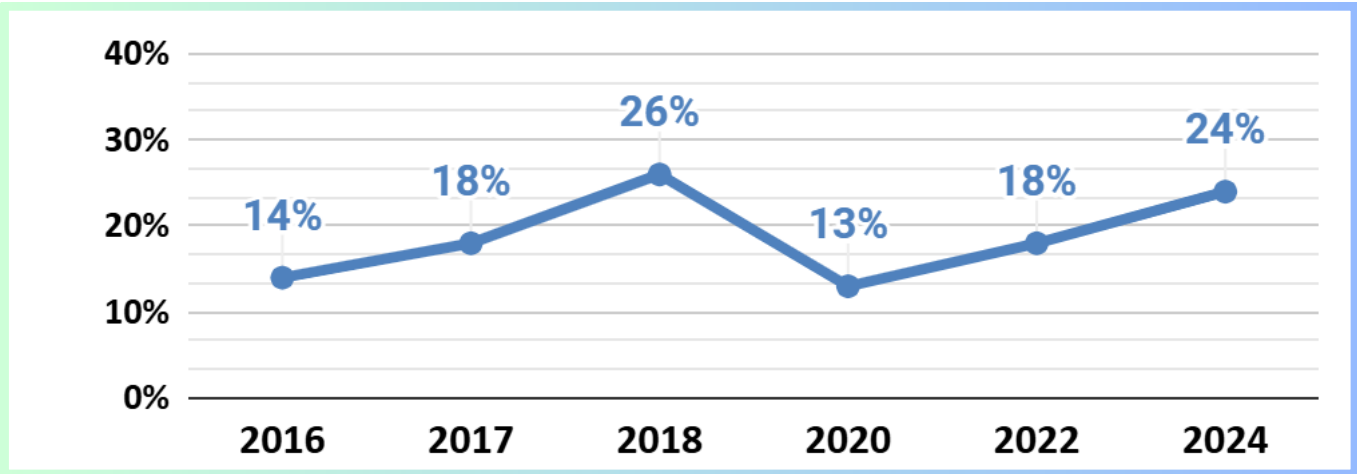
Locul	APL I	Puncte	Transparență %	Clasament
1	Chișinău	5	100 %	A+
1	Telenești	5	100 %	A+
1	Bălți	5	100 %	A+
1	Cahul	5	100 %	A+
2	Glodeni	4	80 %	A+
2	Strășeni	4	80 %	A+
3	Comrat	3,5	70 %	A
4	Cimișlia	3	60 %	B
4	Edineț	3	60 %	B
4	Cricova	3	60 %	B

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

La criteriul analizat, se poate constata că cel mai înalt nivel de realizare a fost înregistrat în anul 2018, când acesta a fost îndeplinit în proporție de 26%. După acest an, a urmat o scădere bruscă, ajungând în anul 2020 la un nivel mai scăzut cu 13 puncte procentuale. În anul 2022, s-a observat o ușoară revenire, cu o creștere la 18%. Pentru a spori transparența și a elimina suspiciunile de acțiuni ilegale sau corupție, este oportun ca funcțiile vacante, numele candidaților care au aplicat și rezultatele concursurilor să fie publicate. Acest lucru va contribui la creșterea încrederii cetățenilor în administrația locală (Vezi Figura 6.2., pag 36).

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Figura 6.2. Dinamica realizării criteriului „Resurse umane” în perioada 2016-2024

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

Tabelul 6.3. Topul indicatorilor cu cele mai mari progrese în îndeplinirea criteriului „Resurse umane”

Indicatori	2022	2024	Creștere/ Scădere
Au fost comunicate public numărul și numele candidaților ce au participat la concursurile de selecție pentru posturile vacante în 2024?	5%	20%	15%
Au fost făcute publice funcțiile vacante existente în serviciul public, incluzînd descrierea postului pentru funcția vacantă și cerințele de calificare față de candidații pentru funcțiile vacante?	37%	44%	7%
Au fost comunicate public rezultatele proceselor - verbale ale comisiei de selectare a candidaților pentru funcția vacantă, incluzând evaluarea comisiei și clasamentul solicitanților?	3%	15%	12%

Sursa: Realizat de către autori în baza rezultatelor monitorizării

Tabelul 6.3. evidențiază progrese în transparența proceselor de recrutare în administrația publică între 2022 și 2024. Cea mai mare creștere (15%) se observă la publicarea numărului și numelor candidaților, urmată de comunicarea rezultatelor proceselor-verbale (+12%). Publicarea funcțiilor vacante a crescut doar cu 7%, indicând o îmbunătățire modestă. În ansamblu, datele arată o evoluție pozitivă în deschiderea instituțiilor față de cetățeni, dar transparența completă a concursurilor de angajare rămâne limitată.

7. Etica profesională și conflictul de interese

Serviciul în administrația publică implică un comportament etic din partea funcționarilor și angajaților, conform normelor și standardelor deontologice. În acest sens, codul de conduită reprezintă un instrument, care are rolul de a preveni conflictele de interese și actele de corupție, de a consolida integritatea și de a stabili anumite standarde profesionale în serviciul public. Potrivit practicilor europene, codurile de etică sunt concepute pentru instituții individuale.

În legislația din RM găsim art. 23, alin. (1) din [Legea nr. 82/2017](#) integrității, care impune respectarea normelor de etică și deontologie în vederea instituirii unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și entitatea publică, urmărind scopul creării și menținerii prestigiului, sporirii prestației, eliminării birocrăției și manifestărilor de corupție din cadrul entității publice, conducătorii și agenții publici promovează normele de etică și deontologie în cadrul entității publice și informează publicul cu privire la conduita etică și profesională la care cetățenii sînt îndreptățiți să se aștepte din partea conducătorului și a agenților publici în realizarea activității profesionale.

Tabelul 7.1. Indicatorii de analiză în cadrul zonei de transparență „Etica profesională și conflictul de interese”

Etica profesională și conflictul de interese		Punctaj
1.	Este CV-ul primarului disponibil pe pagina web, inclusiv informații cu privire la: studiile superioare, experiența de muncă, apartenența anterioară la societățile comerciale și organizațiile non-profit?	1
2.	Sunt publicate declarațiile cu privire la venituri și proprietate ale primarului, viceprimarilor și funcționarilor publici?	1
3.	Unitatea administrativ-teritorială are elaborat și publicat un Cod de etică pentru aleșii locali?	1
4.	Unitatea administrativ-teritorială are elaborat și publicat un Cod de etică pentru angajații autorităților administrației publice locale?	1
5.	Există elaborate și publicate planuri, strategii, ghiduri, alte documente privind asigurarea integrității în cadrul APL?	1
6.	Există un mecanism de raportare a comportamentului lipsit de etică (linie telefonică, formular online, etc.) în cadrul autorităților publice?	1
Total Punctaj		6

Sursa: Elaborat de autori în baza metodologiei

Necesitatea de a cere transparență în ce privește declarațiile de avere și interese personale se regăsesc în art. 13, respectarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale,

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

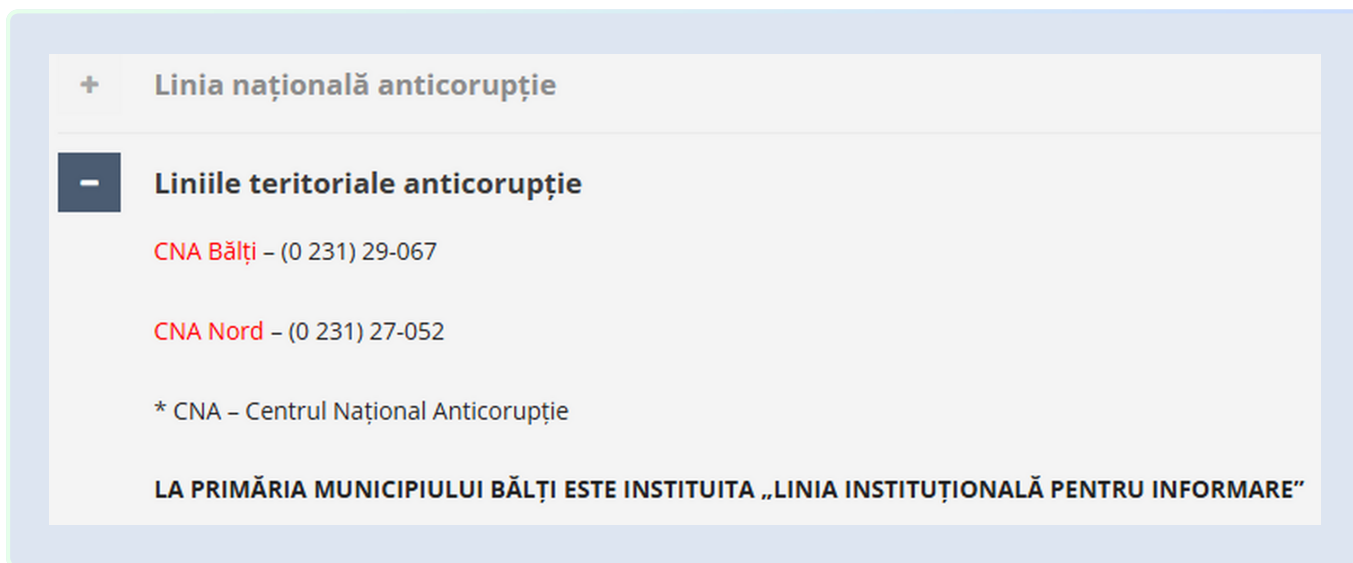
astfel alin (1) menționează că în vederea prevenirii îmbogățirii nejustificate și ilicite a agenților publici și a evitării conflictelor de interese în activitatea lor, precum și în vederea responsabilizării pentru asemenea fapte, agenții publici sînt obligați să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu prevederile [Legii nr. 133/2016](#) privind declararea averii și a intereselor personale.

De asemenea conform art. 35, este necesară adoptarea și implementarea planurilor de integritate în care se regăsesc și mecanismele de raportare a comportamentului lipsit de etică și a faptelor de corupție. Dacă analizăm și [HG nr. 728/2023](#) cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora, găsim că pe pagina-web oficială a autorității administrației publice, în funcție de specificul activității acesteia, va fi publicată și informația cu privire la modulul anticorupție (persoană responsabilă, plan de integritate, raport cu privire la implementarea Planului de integritate, raport privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție, informația privind deschiderea liniilor telefonice specializate anticorupție și/sau de informare, precum și alte informații de interes public relevante domeniului).

Deși unele administrații locale afirmă că au elaborat și publicat Coduri de Etică, analiza arată că doar 6 administrații publice au publicat un Cod de Etică pentru aleșii locali pe pagina lor web oficială. Orașul Glodeni a publicat parțial un astfel de cod, iar 10 autorități locale (15,25%) au publicat un Cod de Etică pentru angajații autorităților administrației publice locale. În ceea ce privește asigurarea integrității în cadrul autorităților publice locale, documente precum planuri, strategii, ghiduri și alte documente au fost publicate pe web în 10 autorități locale (16,95%).

De asemenea, este important de menționat că doar pe paginile web ale municipiilor Chișinău, Ungheni și Bălți există un mecanism de raportare a comportamentului lipsit de etică, sub forma unei linii telefonice dedicate sau a unei adrese electronice.

Imaginea 7.1. Exemplu: contacte anticorupție, mun. Bălți

Sursa: Pagina web a mun. [Bălți](#)

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Un aspect pozitiv la acest capitol constituie că 52,54% din autorități publice locale (31) au făcut public pe pagina web CV-ul primarului, care include informații cu privire la studiile superioare, experiența de muncă, apartenența anterioară la societățile comerciale și organizațiile non-profit și 6,78% din autoritățile publice locale (4) au făcut parțial disponibile informațiile date. Pe când în 2022, doar 45,8% din autorități publice locale (27) au făcut public pe pagina web CV-ul primarului și 11,9% din autorități publice locale (7) au făcut parțial disponibile aceste informații.

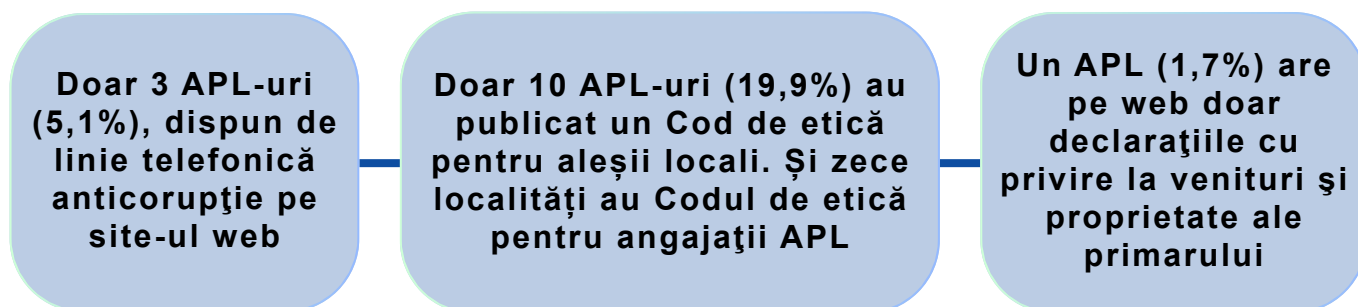
Majoritatea covârșitoare a administrațiilor publice locale, respectiv 56 de APL-uri (94,92%), nu au adus la cunoștința cetățenilor declarațiile de venituri și proprietate ale primarului, viceprimarilor și funcționarilor publici, deși aceste informații sunt importante pentru asigurarea transparenței și prevenirea conflictelor de interese. Lipsa publicării acestor date reduce nivelul de încredere al cetățenilor în integritatea și corectitudinea conducerii locale, dar și capacitatea societății civile de a monitoriza modul în care sunt utilizate resursele publice. Doar orașul Cahul se remarcă pozitiv, publicând integral declarațiile de venituri și proprietate pe pagina sa web, în timp ce orașele Strășeni și Cricova oferă acces parțial la aceste informații. Această practică izolată denotă existența unor bune exemple de transparență, însă, în ansamblu, gradul redus de publicare a acestor documente indică necesitatea consolidării mecanismelor de responsabilizare și a respectării obligațiilor legale privind accesul liber la informațiile de interes public.

Imaginea 7.2. Declarația cu privire la venituri și proprietate a viceprimarului orașului Cahul

Sursa: Realizat de autori în baza metodologiei

Figura 7.1. Rezumatul zonei de transparență analizate „Etica profesională și conflictul de interese”

Sursa: Realizat de autori în baza metodologiei

La criteriul de analiză dat, cele mai transparente autorități locale sunt Bălți și Ungheni, ambele acumulând câte 5 puncte, fiind urmate de Cahul și Strășeni, care au obținut câte 4,5 puncte dintr-un maxim de 6 puncte posibile la acest criteriu. Doar Bălți și Ungheni s-au integrat în clasamentul A+ la acest criteriu de transparență (Vezi Tabelul 7.2., pag. 39).

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

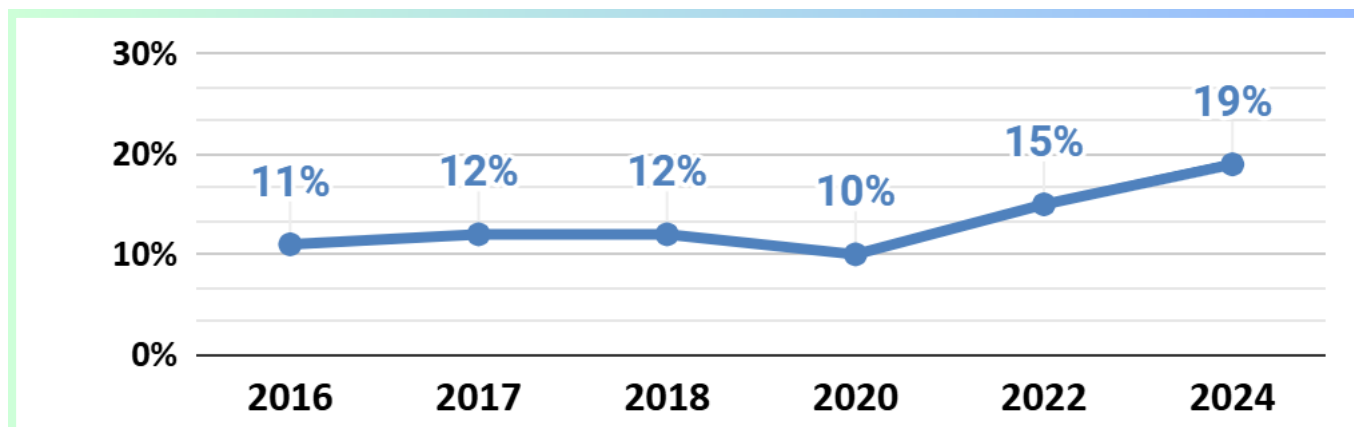
Tabelul 7.2. Cele mai transparente APL-uri la criteriul „Etica profesională și conflictul de interese”

Locul	APL I	Puncte	Transparență %	Clasament
1	Bălți	5	83 %	A+
1	Ungheni	5	83 %	A+
2	Cahul	4,5	75 %	A-
2	Strășeni	4,5	75 %	A-
3	Cimișlia	3	50 %	C+
3	Chișinău	3	50 %	C+
3	Călărași	3	50 %	C+
4	Glodeni	2,5	42 %	C-
5	Varnița	2	33 %	D
5	Comrat	2	33 %	D
5	Cărpineni	2	33 %	D
5	Edineț	2	33 %	D
5	Sîngera	2	33 %	D
5	Soroca	2	33 %	D
5	Fălești	2	33 %	D

Sursa: Realizat de autori în baza metodologiei

În cadrul analizei dinamice a indicatorului dat, se observă că, în 2024, la fel ca și în 2022, s-a înregistrat o îmbunătățire a criteriului respectiv.

Imaginea 7.2. Dinamica realizării criteriului „Etica profesională și conflictul de interese” în perioada 2016-2024

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Dacă în 2020 doar 10% dintre autoritățile publice locale îl îndeplineau, în 2022 procentul a crescut la 15%, iar în 2024 la 19%. Cu toate acestea, este important să se continue lucrul asupra acestui criteriu, deoarece unele administrații locale nu au publicat informații precum CV-ul primarului sau alte date relevante. Îmbunătățirea acestui indicator de către majoritatea APL-urilor va contribui la creșterea încrederii cetățenilor în administrația locală.

Tabelul 7.2. Cele mai transparente APL-uri la criteriului „Etica profesională și conflictul de interes”

Indicatori	2022	2024	Creștere/ Scădere
Are unitatea administrativ-teritorială un Cod de etică pentru angajații APL?	8%	17%	9%
Are unitatea administrativ-teritorială elaborat și publicat un Cod de etică pentru aleșii locali?	2%	10%	8%
Este CV-ul primarului disponibil pe pagina web, inclusiv informații cu privire la: studiile superioare, experiența de muncă, apartenența anterioară la societățile comerciale și organizațiile non-profit?	46%	53%	7%
Există elaborate și publicate planuri, strategii, ghiduri, alte documente privind asigurarea integrității în cadrul APL?	10%	17%	7%

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Tabelul 7.2. evidențiază evoluția gradului de transparență al administrațiilor publice locale (APL) în ceea ce privește etica profesională și prevenirea conflictelor de interese, în perioada 2022–2024. Analiza arată o îmbunătățire ușoară, dar constantă, a indicatorilor, ceea ce denotă o preocupare tot mai mare a autorităților pentru integritate și responsabilitate publică.

Primul indicator a crescut de la 8% în 2022 la 17% în 2024 (+9%), ceea ce sugerează o atenție sporită pentru comportamentul etic al funcționarilor. Elaborarea și publicarea unui Cod de etică pentru aleșii locali a cunoscut o creștere de 8%, ajungând la 10%, însă procentul rămâne scăzut, indicând o implicare limitată în reglementarea conduitei reprezentanților aleși.

Publicarea CV-ului primarului pe pagina web, inclusiv informații despre studii, experiență profesională și apartenența la organizații, a înregistrat o ușoară creștere, de la 46% la 53% (+7%). Totodată, planurile și strategiile privind integritatea instituțională au crescut de la 10% la 17% (+7%), semnalând pași spre o mai bună guvernare. Deși toate aspectele analizate arată progres, este nevoie de eforturi suplimentare pentru implementarea efectivă și aplicarea consecventă a principiilor de integritate publică.

8. Serviciile sociale

Printre domeniile proprii de activitate pentru autoritățile publice locale este dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale comunitare pentru categoriile vulnerabile, precum și monitorizarea calității serviciilor sociale. În prestarea serviciilor sociale, administrația publică locală trebuie să se bazeze pe principiul de accesibilitate, care prevede asigurarea accesului persoanelor/familiilor defavorizate la toate tipurile de servicii (prin informarea populației despre serviciile sociale existente, dezvoltarea serviciilor sociale noi și amplasarea lor în vecinătatea beneficiarilor), precum și adaptarea lor la necesitățile beneficiarilor.

Tabelul 7.1. Indicatorii de analiză în cadrul zonei de transparență „Serviciile sociale”

Serviciile sociale		Punctaj
1.	Au fost aduse la cunoștința publicului programele de asistență socială adoptate, informații despre serviciile sociale furnizate de unitatea administrativ-teritorială și modalitatea de aplicare pentru un potențial beneficiar?	3
2.	Este disponibilă pe pagina web lista instituțiilor de asistență socială înființate de unitatea administrativ-teritorială?	1
Total Punctaj		4

Sursa: Elaborat de autori în baza metodologiei

Conform legislației în vigoare, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să informeze populația și acorde consultații cu privire la serviciile sociale și la drepturile persoanei la aceste servicii conform art. 10 din [Legea nr. 123/2010](#) cu privire la serviciile sociale.

Astfel, notăm că 17 autorități locale (28,81%) au adus la cunoștința publicului programele de asistență socială adoptate, informații despre serviciile sociale furnizate de unitatea administrativ-teritorială și modalitatea de aplicare pentru un potențial beneficiar, mai puține față de 2022 când au adus la cunoștință aceste programe 19 autorități locale (32,2%). Totodată, parțial, aceste informații au fost comunicate și de alte 12 autorități locale (18,64%). Însă, marea majoritatea (52,54%) a autorităților publice locale (30) nu a adus la cunoștință nici o informație privind serviciile sociale existente.

Referindu-ne la instituțiile de asistență socială înființate de unitatea administrativ-teritorială, 14 de autorități publice locale (23,73%) au plasat pe web integral informații despre instituțiile sociale, iar 7 autorități publice locale au adus la cunoștință parțial astfel de informații. În 2022 situația era puțin mai bună, atunci 22 de autorități publice locale au plasat pe web integral informații despre instituțiile sociale, iar 8 autorități publice locale au adus la cunoștință parțial.

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Figura 8.1. Rezumatul zonei de transparență analizate „Servicii sociale”

17 APL-uri (28,8%), au adus la cunoștința publicului prin pagina web programele de asistență socială adoptate, informații despre serviciile sociale furnizate de unitatea administrativ-teritorială și modalitatea de aplicare pentru un potențial beneficiar.

14 APL-uri (23,7%) au plasat pe web lista instituțiilor de asistență socială înființate sau susținute de unitatea administrativ-teritorială, iar 7 APL-uri (11,86%) au plasat parțial

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Cele mai bune exemple de transparență și accesibilitate la informațiile privind serviciile sociale existente au fost Bălți, Cimișlia, Pelinia, Talmaza, Ceadăr-Lunga și Varnița, care au acumulat numărul maxim de patru puncte și Glodeni, Comrat și Cărpineni cu 3 puncte din total.

Tabelul 8.2. Cele mai transparente APL-uri la criteriul „Servicii sociale”

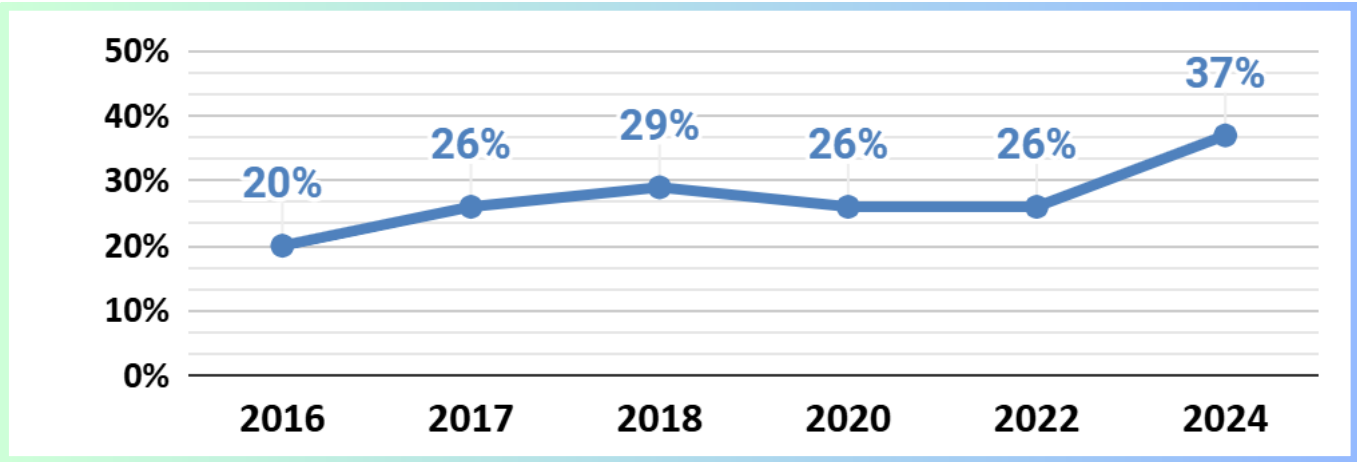
Locul	APL I	Puncte	Transparență %	Clasament
1	Bălți	4	100 %	A+
1	Cimișlia	4	100 %	A+
1	Pelinia	4	100 %	A+
1	Talmaza	4	100 %	A+
1	Ceadăr Lunga	4	100 %	A+
1	Varnița	4	100 %	A+
2	Glodeni	3,5	88 %	A+
2	Comrat	3,5	88 %	A+
2	Cărpineni	3,5	88 %	A+
3	Telenești	3	75 %	A
3	Cahul	3	75 %	A
3	Strășeni	3	75 %	A
3	Rîșcani	3	75 %	A
3	Leova	3	75 %	A
3	Otaci	3	75 %	A
3	Ștefan Vodă	3	75 %	A
3	Măgdăcești	3	75 %	A

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

La criteriul „Asistență Socială”, se poate observa că, în anul 2024, s-a atins cel mai înalt nivel de transparență, după o perioadă de stagnare în ultimii ani. Această creștere se datorează faptului că, comparativ cu anul 2022, numărul autorităților care publică parțial informații despre programele de asistență socială adoptate și despre serviciile sociale furnizate a crescut de la 9 APL-uri în 2022 la 12 de autorități în 2024, unde se acordă cel mai mare punctaj. Reiterăm că este important ca informațiile privind asistența socială să fie disponibile pe toate paginile web ale autorităților locale, deoarece transparența în acest domeniu este esențială pentru asigurarea accesului echitabil al cetățenilor la serviciile de asistență socială.

Figura 8.2. Dinamica realizării criteriului „Servicii sociale” în perioada 2016-2024

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Tabelul 8.3. Evoluția de realizare a indicatorului de analiză „Servicii sociale”

Indicatori	2022			2024		
	Da	Nu	Parțial	Da	Nu	Parțial
Au fost aduse la cunoștința publicului programele de asistență socială adoptate, informații despre serviciile sociale furnizate de unitatea administrativ-teritorială și modalitatea de aplicare pentru un potențial beneficiar?	19	31	9	17	30	12
Este disponibilă pe pagina web lista instituțiilor de asistență socială înființate sau susținute de unitatea administrativ-teritorială?	22	29	8	14	38	7

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

9. Investițiile, întreprinderile raionale și participarea în societățile comerciale

Administrația publică locală beneficiază de asistență financiară și tehnică internă sau externă de la comunitatea donatorilor, sectorul privat, organizațiile nonguvernamentale, fie autoritățile publice centrale. În contextul dat, se impune asigurarea transparenței activităților și rezultatelor obținute în urma implementării proiectelor de asistență. Conform pct. 15 din [HG nr. 728/2023](#) cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora, pe pagina-web oficială a autorității administrației publice, în funcție de specificul activității acesteia, vor fi publicate un șir de informații printre care și datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, ale căror beneficiari sau executanți sînt autoritățile administrației publice (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare).

Tabelul 9.1. Indicatorii de analiză în cadrul zonei de transparență „Investițiile, întreprinderile raionale și participarea în societăți comerciale”

Investițiile întreprinderilor raionale și participarea în societăți comerciale		Punctaj
1.	Sunt plasate pe web datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, ale căror beneficiari sau executanți sunt autoritățile administrației publice (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare)?	2
2.	Sunt comunicate public CV-urile conducătorilor tuturor întreprinderilor municipale și a societăților comerciale cu pachet majoritar deținute de unitatea administrativ - teritorială, inclusiv informații cu privire la: studiile superioare, experiența de muncă, apartenența anterioară la societățile comerciale și organizațiile non-profit?	2
4.	Sunt făcute public analizele financiare anuale ale tuturor întreprinderilor raionale și societăților comerciale cu pachet majoritar, deținute de unitatea administrativ – teritorială?	2
Total Punctaj		6

Sursa: Elaborat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Conform [Legii nr. 239/2008](#) privind transparența în procesul decizional, autoritățile publice sunt obligate să facă publice proiectele de decizii, materialele aferente acestora, precum și deciziile adoptate. În consecință, datele și CV-urile candidaților la funcțiile de conducere în întreprinderile municipale și societățile comerciale cu capital majoritar public devin parte a documentației procesului decizional și trebuie puse la dispoziția publicului.

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Conform [Legii nr. 246/2017](#) privind întreprinderea de stat și întreprinderea municipală și [Legii nr. 287/2017](#) privind contabilitatea și raportarea financiară, întreprinderile municipale și societățile comerciale cu capital majoritar public sunt obligate să elaboreze și să prezinte rapoartele și situațiile financiare anuale. Acestea constituie informații de interes public și, potrivit cadrului legal, trebuie făcute accesibile prin publicare pe portalurile oficiale și pe paginile web.

Analiza ne arată că 11 APL-uri (18,64%) publică pe web datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, ale căror beneficiari sau executanți sunt autoritățile administrației publice (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare) mai puțin față de anul 2022, când rata de publicare era de 32,2%. Totodată, 8 administrații locale (13,56%) publică, parțial, informații despre activitățile și rezultatele obținute în urma implementării proiectelor și 40 autorități publice nu publică pe pagina web (67,80%).

Imaginea 9.2. Proiectele în derulare în mun. Bălți

Nr.	Titlul proiectului	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Bugetul proiectului	Contribuția mun. Bălți	Rezultate scontate
1.	<i>Mobilitate urbană și iluminat stradal în municipiul Bălți</i>	Iulie 2023 - prezent	4 600 000 Euro Credit BERD 2 400 000 Euro Grant Uniunea Europeană prin Fondul Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiența Energetică și Mediu	7 000 000 Euro		- achiziționarea a 22 troleibuze cu propulsie autonomă; - modernizarea infrastructurii de iluminat public în perimetrul a 6 străzi principale din municipiul Bălți.
2.	<i>Program de suport financiar municipiului Bălți pentru consolidarea guvernării bazate pe date</i>	Decembrie 2024 - prezent	Biroul de Cooperare al Elveției în Republica Moldova și UNFPA în RM (cofinanțator și implementator)	15 000 Dolari		- suport tehnic în elaborarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a municipiului Bălți; - implementarea unei inițiative pilot de dezvoltare locală.
3.	<i>Digitalizare și Inovare pentru promovarea descoperirilor arheologice rare cu suportul Centrului Arheologic din Olomouc (Republica Cehă)</i>	Februarie 2025 - prezent	Guvernul Republicii Ceha	400 000 Lei		Valorificarea descoperirii arheologice rare din luna octombrie 2024 - pietre antropomorfe cu o vârstă de peste 4000 de ani, în baza a 2 (două) activități principale: - realizarea unui studiu detaliat al descoperirii arheologice; - amplasarea permanentă a pietrelor antropomorfe și crearea unei expoziții digitale.

Sursa: Pagina web a Primăriei [mun. Bălți](#)

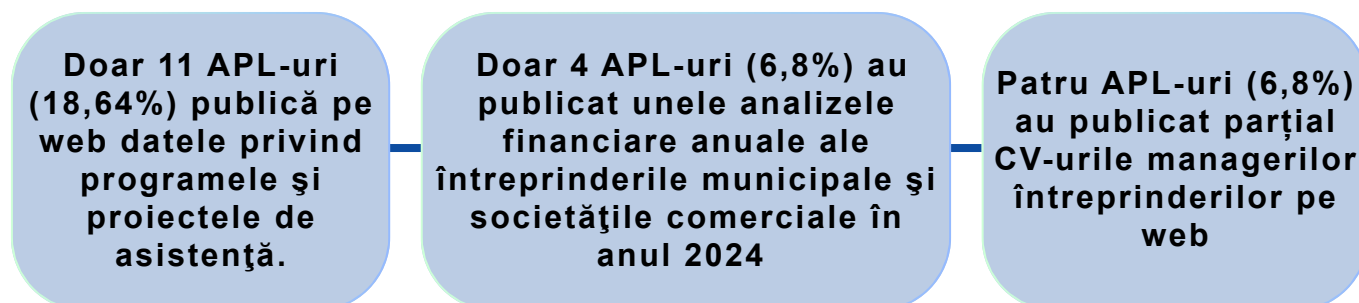
Participarea funcționarilor publici în cadrul funcțiilor de conducere și consiliilor de administrare a întreprinderilor municipale, fie întreprinderi unde unitatea administrativ-teritorială are cotă parte, este asociată, în mod inevitabil, cu anumite elemente de corupție și interese. Lipsa de transparență a administrării și conducerii acestor întreprinderi, inclusiv din perspectiva remunerării, lipsa răspunderii funcționarilor publici și a managerilor pentru gestiunea defectuoasă a operatorului economic, denotă existența unor probleme majore în guvernanta corporativă în întreprinderile unde administrația locală participă.

În acest context, menționăm că doar orașele Fălești, Hîncești, Cahul și Bălți au publicat parțial pe paginile web CV-urile managerilor întreprinderilor municipale și ale societăților comerciale cu pachet majoritar deținut de unitatea administrativă. De asemenea, doar 4 APL-uri (6,78%) au

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

plasat informații privind analizele financiare anuale ale acestor entități. În 2022, datele cu privire la analizele financiare au fost publicate integral doar în Bălți și Copceac (3,4%), iar în 2024 nicio localitate nu le-a publicat integral.

Figura 9.1. Rezumatul zonei de transparență analizate „Investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale”

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Autoritatea publică locală a municipiului Bălți și cea a municipiului Cahul au obținut la acest criteriu câte patru puncte dintr-un maxim de șase posibile, fiind urmate de mun. Hîncești, care au acumulat 3 puncte. Menționăm că nici o localitate nu a obținut calificativul A+.

Tabelul 9.2. Cele mai transparente APL-uri I la criteriul „Investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale”

Locul	APL I	Puncte	Transparență %	Clasament
1	Bălți	4	67 %	B+
1	Cahul	4	67 %	B+
2	Hîncești	3	50 %	C+
3	Fălești	2	33 %	D
3	Ungheni	2	33 %	D
3	Chișinău	2	33 %	D
3	Ceadîr Lunga	2	33 %	D
3	Anenii Noi	2	33 %	D
3	Copceac	2	33 %	D
3	Băcioi	2	33 %	D
3	Ialoveni	2	33 %	D
3	Florești	2	33 %	D

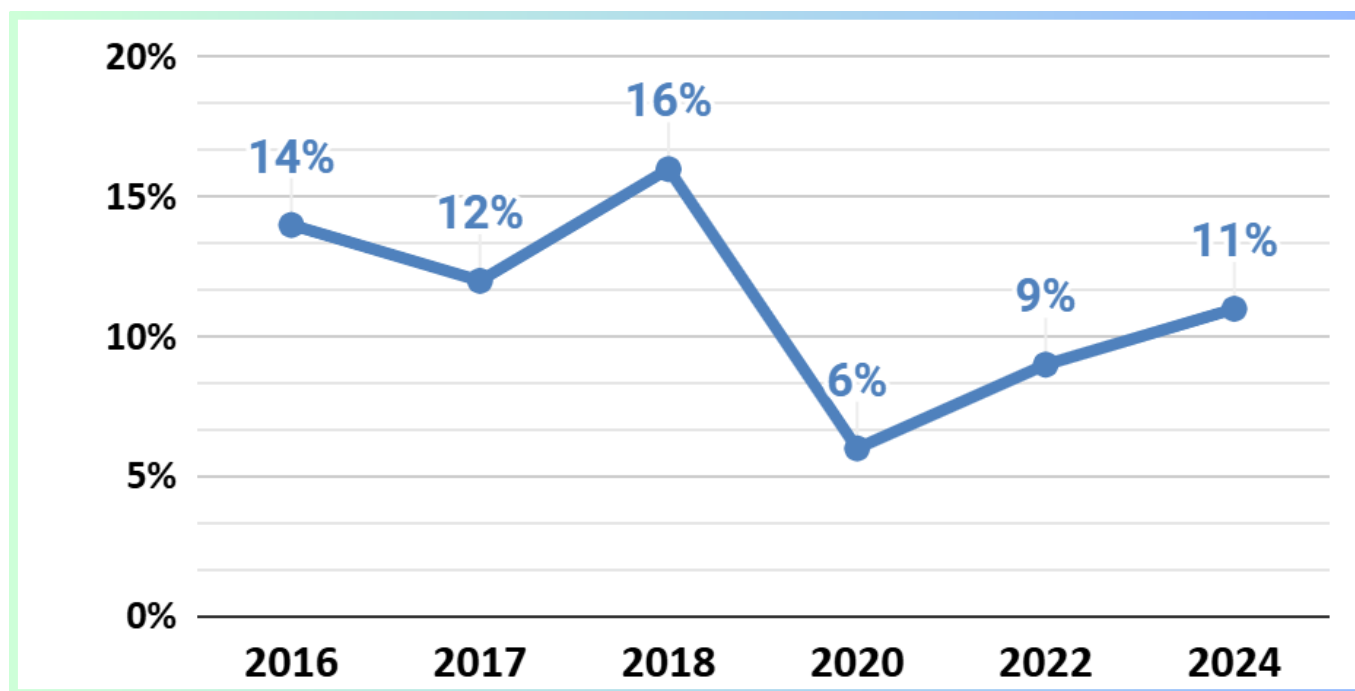
Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

În urma analizei, am constatat că, în anul 2018, a fost atins cel mai mare nivel de transparență pentru criteriul „Investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale”, cu 16% dintre APL-uri îndeplinind acest criteriu. Ulterior, s-a înregistrat o scădere bruscă la 6%, iar în anul 2022 a avut loc o creștere de 3 puncte procentuale, iar în 2024 s-a înregistrat o ușoară creștere, ajungând la 11%. Această îmbunătățire se datorează în mare parte faptului că mai multe autorități au publicat informații parțial despre programele și proiectele, inclusiv cele de asistență tehnică, ale căror beneficiari sau executanți sunt autoritățile administrației publice. Dacă în 2022 aceste informații erau publicate parțial de către 3 autorități locale, în 2024 ele au fost publicate de 8 autorități, ceea ce a contribuit la îmbunătățirea indicatorului.

Totuși, reiterăm că este important să se continue lucrul pentru creșterea transparenței acestui criteriu, pentru a asigura o gestionare mai eficientă și deschisă a investițiilor și a participării în întreprinderile municipale și societățile comerciale. Acest lucru va contribui la creșterea încrederii cetățenilor în administrația locală și va promova o mai bună informare publică.

Figura 9.2. Dinamica realizării criteriului „Investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale” în perioada 2016-2024

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

Dacă ar fi să analizăm schimbările dintre anii 2022–2024 privind investițiile, vedem o diminuare la acest criteriu. Dacă în 2022 o parte semnificativă a autorităților publicau informații despre programe și proiecte (19 cazuri afirmative), în 2024 acest număr scade la doar 11, iar numărul celor care nu publică deloc crește de la 3 la 40. Situația este și mai gravă în privința publicării CV-urilor conducătorilor și a analizelor financiare ale întreprinderilor municipale, unde răspunsurile afirmative aproape dispar, ajungând la 2 și respectiv 1 caz în 2024. Aceste date sugerează o tendință de reducere a transparenței și responsabilității față de cetățeni, diminuând accesul publicului la informații despre gestionarea resurselor și activitatea economică a autorităților locale (Vezi Tabelul 9.3., pag. 49)

II. REZULTATELE EVALUĂRII CRITERIILOR DE TRANSPARENȚĂ

Tabelul 9.3. Evoluția de realizare a indicatorilor de analiză „Investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale”

Indicatori	2022			2024		
	Da	Nu	Parțial	Da	Nu	Parțial
Sînt plasate pe web datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, ale căror beneficiari sau executanți sînt autoritățile administrației publice (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare) ?	19	37	3	11	40	8
Sunt comunicate public CV-urile conducătorilor tuturor întreprinderilor municipale și a societăților comerciale cu pachet majoritar deținute de unitatea administrativ – teritorială (fie dețin acțiuni/părți sociale, dar nu sînt majoritare), inclusiv informații cu privire la: studiile superioare, experiența de muncă, apartenența anterioară la societățile comerciale și organizațiile non-profit ?	4	53	2	0	55	4
Sunt făcute public analizele financiare anuale ale tuturor întreprinderilor municipale și societăților comerciale cu pachet majoritar, deținute de unitatea administrativ – teritorială (fie dețin acțiuni/părți sociale, dar nu sînt majoritare)?	2	56	1	0	55	4

Sursa: Realizat de autori în baza rezultatelor monitorizării

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Analiza comparativă pentru anul 2024 arată că toate administrațiile publice au înregistrat o creștere a punctajului total de transparență. De asemenea, dacă în 2022 nicio APL nu a obținut calificativul A+ ceea ce înseamnă că nicio localitate nu atinsese un nivel de transparență între 80-100% în 2024 acest calificativ a fost obținut de municipiul Bălți. Totodată, s-a observat o activitate sporită în deschiderea datelor publice către cetățeni și în asigurarea participării acestora la procesul decizional. Calculând media generală a punctelor privind transparența acumulate de autorități locale, determinăm că în anul 2024 aceasta a fost de 37%

O atenție sporită a fost acordată modului în care administrațiile publice locale respectă legislația privind accesul la informație. Astfel, 37,29% dintre APL-uri nu respectă legea privind accesul la informație, deoarece nu au furnizat informațiile publice solicitate, iar 30,51% dintre administrațiile publice locale nu au adus la cunoștința publicului proiectele de decizie, dispozițiile și materialele aferente acestora înainte de ședințele autorităților publice. Acest aspect este important, deoarece o administrare complet transparentă la nivel local presupune că autoritățile publice vor garanta liberul acces la informație și vor asigura informarea corectă a cetățenilor asupra informațiilor de interes public. Totuși, față de anul 2022, situația este mai bună, atunci 48,3% dintre autorități locale nu au respectat legea privind accesul la informație și 42,4% dintre administrațiile publice locale nu au adus la cunoștința publicului proiectele de decizie, dispozițiile și materialele aferente acestora înainte de ședințele autorităților publice.

În continuare, reiterăm concluziile și constatările raportului de monitorizare:

- 1 Deși o mare parte din APL-uri au pagini web oficiale pentru a reflecta activitatea administrației publice locale și pentru a informa cetățenii despre treburile publice, există în prezent autorități publice locale care nu au pagini web funcționale. Lipsa acestui instrument, fie neutilizarea lui, duce la diminuarea nivelului de transparență în activitatea autorităților locale. În contextul dat, reiterăm importanța și necesitatea de a avea pagini web active, care ar trebui să fie un instrument eficient pentru APL-uri în diseminarea informațiilor publice.
- 2 Deși mai multe pagini web au fost îmbunătățite, multe dintre cele existente sunt dificile în utilizare pentru un cetățean simplu, care cu greu poate găsi informațiile ce-l interesează. Oportun ar fi pentru autoritățile publice locale crearea, fie reconstrucția paginilor web potrivit conceptului „user-friendly” pentru a facilita navigarea cetățenilor lor și analiza informațiilor publice.
- 3 Nu toate paginile web ale administrațiilor publice locale includ compartimente special dedicate transparenței decizionale (15,25%), iar unele dintre aceste pagini web au doar parțial astfel de secțiuni. În conformitate cu punctul 14 din HG nr. 967/2016 privind mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, autoritățile publice locale sunt îndemnate să creeze astfel de compartimente pe paginile lor web și să le completeze corespunzător. Scopul acestei inițiative este de a facilita accesul părților interesate la informațiile referitoare la procesul de elaborare și adoptare a deciziilor.

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

- 4 În cadrul a 5 pagini web (8,47%) lipsesc cu desăvârșire informațiile privind programul de lucru a autorității publice locale și a subdiviziunilor sale, cu indicarea zilelor și orelor de audiență a funcționarilor responsabili de furnizarea informațiilor și a documentelor oficiale și 61,02% au publicate integral. De pe paginile web nu trebuie să lipsească astfel de informații obligatorii. Plus la aceasta, portalul web al autorităților publice locale trebuie să ofere posibilitatea de interpelare online a conducerii autorității cu respectarea procedurii de petiționare stabilite de legislația în vigoare.
- 5 În mare parte (45,76%) din administrațiile publice locale nu aduc la cunoștință cetățenilor anunțul despre desfășurarea ședinței publice (cu cel puțin 5 zile înaintea ședințelor ordinare și cu cel puțin 3 zile înaintea celor extraordinare), care trebuie să includă obligatoriu data, ora, locul desfășurării ședinței și ordinea de zi a acesteia. Cetățenii trebuie informați permanent în timp util despre următoarea ședință a autorităților publice și să-i fie comunicată agenda subiectelor ce vor fi examinate la ședință.
- 6 30,51% din autoritățile publice locale nu aduc la cunoștința publicului proiectele de decizii/dispoziții și materialele aferente acestora până la ședința autorității publice. Pentru a nu limita dreptul cetățenilor de a cunoaște conținutul proiectelor de acte ce sunt discutate în ședințele autorităților administrației publice locale, acestea trebuie să fie făcute publice.
- 7 Consultarea publică a proiectelor de decizii/dispoziții ale autorităților administrației publice locale a înregistrat o scădere față de anul 2022 când 12 autorități locale nu propus spre audiere publică proiectele de decizii, pe când în 2024, 15 APL-uri din 59 nu au îndeplinit acest indicator. Ce ține de proiectul de buget și rectificările la buget cu toate că s-a înregistrat un progres la acest capitol, nu întotdeauna sunt supuse consultărilor publice, iar plasarea anunțului privind organizarea consultărilor publice pe panoul informativ nu asigură pe deplin posibilitatea de participare a părților interesate la procesul decizional. Orice proiect de decizie/dispoziție trebuie să treacă în mod obligatoriu prin procedura consultărilor publice, cu anunțarea pe web despre inițierea acestui proces.
- 8 Sinteza recomandărilor rezultate din consultările efectuate arată că 76,27% din APL-uri nu aduc la cunoștința publică aceste recomandări, ceea ce împiedică părțile interesate să afle care dintre recomandări au fost acceptate, care au fost respinse și motivul respingerii acestora. Cu toate acestea s-a înregistrat o creștere la acest indicator, în 2022 rata de nepublicare a sintezei recomandărilor fiind de 93,20%. Autoritățile publice sunt îndemnate să înregistreze toate recomandările primite de la părțile interesate pe parcursul consultării publice a proiectului de decizie și să le includă într-o sinteză a recomandărilor. Această sinteză ar trebui să fie făcută publică prin informarea generală până la momentul adoptării deciziei respective.
- 9 Din autoritățile publice locale analizate 30,51%, nu au creat consilii consultative, grupuri de lucru permanente sau grupuri de lucru ad-hoc care participă la procesul decizional și care trebuie să constituie acele platforme de dialog între părțile interesate și autoritățile publice. Această este o problemă de mai mult timp și este oportun de a institui și consolida astfel de

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

platforme și mecanisme la nivel local de cooperare și parteneriat continuu și eficient între autoritățile administrației publice locale și societatea civilă. Cu toate acestea se înregistrează un progres la acest indicator, dar fiind faptul că în 2022, doar localitatea Cărpineni (1,7%) respecta integral acest criteriu.

- 10** Majoritatea autorităților administrației publice locale (79,66%) nu au elaborat, aprobat și adus la cunoștință reguli interne de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor. Autoritățile administrației publice locale trebuie să elaboreze și aprobe în mod obligatoriu astfel de reguli interne, în baza prevederilor legale cuprinse în actele normative ce reglementează transparența în procesul decizional.
- 11** Este foarte dificil de identificat persoana din cadrul unei autorități publice locale, responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică, din lipsa oricărei informații despre aceasta, inclusiv pe pagina web a autorităților respective, unde identificăm că doar 40,68% publică pe site date despre persoana responsabilă de procesul decizional. Fiecare autoritate publică trebuie să își desemneze și instruiască coordonatorul procesului de consultare publică, care este responsabil pentru asigurarea transparenței procesului decizional din autoritatea respectivă. Informația cu privire la numele și datele de contact ale coordonatorului procesului de consultare publică în procesul decizional trebuie să fie plasate pe pagina web oficială a autorității publice locale.
- 12** Autoritățile administrației publice locale sunt în întârziere în ceea ce privește întocmirea și aducerea la cunoștința publicului a rapoartelor privind transparența în procesul decizional, deoarece 88,14% dintre APL-uri nu le publică pe web. Autoritățile administrației publice locale trebuie să întocmească și să aducă la cunoștința publicului aceste rapoarte, care cuprind informații de ordin public.
- 13** Față de anul 2022, APL-urile au înregistrat progrese în asigurarea posibilității publicului de a participa la toate ședințele consiliului local, în 2022 am constatat că o mare parte din APL-uri, nu facilitează participarea publicului la toate ședințele consiliului local, iar 32,2% o asigurau doar parțial, în timp ce în 2024 asigură integral participarea cetățenilor la ședințele consiliului 23,73% și parțial doar 5,08%. Situația este similară și în ceea ce privește participarea publicului la toate ședințele comisiilor de specialitate. Astfel autoritățile publice locale trebuie să asigure accesul cetățenilor la ședințele consiliului local și la comisiile de specialitate ale acestuia.
- 14** Majoritatea covârșitoare a autorităților publice locale (72,88%) nu efectuează înregistrări video/audio ale ședințelor consiliului local, iar paginile lor web nu includ astfel de înregistrări în arhivele lor. Prin realizarea înregistrărilor video/audio și actualizarea constantă a unei baze de date web arhivate cu astfel de informații publice, transparența în activitatea autorităților publice locale ar putea fi îmbunătățită semnificativ.
- 15** Nu toate autoritățile publice locale își publică pe pagina web bugetele locale și rapoartele privind executarea bugetului anual. Ținând cont de importanța acestor documente pentru dezvoltarea comunității în general, dar și pentru fiecare locuitor în parte, elaborarea și

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

executarea bugetului trebuie să se facă în condiții de transparență maximă, cu publicarea acestor documente pe pagina web existente în serviciul public, cu includerea unei descrieri a postului și cerințele de calificare față de candidații.

- 16** Autoritățile publice locale au înregistrat schimbări mai puțin pozitive la compartimentul resurselor umane, 42,37% nu fac publice locurile vacante existente în serviciul public, cu includerea unei descrieri a postului și cerințele de calificare față de candidații și 13,56% au publicat parțial. Astfel administrațiile locale trebuie să asigure accesul publicului la toate informațiile ce se referă la selectarea și angajarea cadrelor în serviciu public. Amintim că în 2022, doar 37,30% din administrațiile publice locale nu publicau astfel de anunțuri și 25,4% publicau parțial.
- 17** Constatăm că 76,27% din APL-uri nu comunică public pe pagina web numărul și numele candidaților ce au participat la concursurile de selecție pentru posturile vacante și nici procesele - verbale ale comisiei de selectare a candidaților pentru funcția vacantă (77,97%), incluzând evaluarea comisiei și clasamentul solicitanților. Administrația locală trebuie să asigure accesul publicului la toate informațiile ce se referă la selectarea și angajarea cadrelor în serviciu public.
- 18** Autoritățile publice locale (64,41%) nu publică pe pagina web anunțurile privind desfășurarea licitațiilor de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale și omit să aducă la cunoștință pe pagina web informațiile cu privire la rezultatele licitațiilor. Plus la aceasta, administrațiile locale nu adoptă, fie nu publică Regulamentul cu privire la atribuirea terenurilor de pământ pentru construcția caselor individuale de locuit (81,36%) și Lista persoanelor ce stau în rând pentru îmbunătățirea condițiilor de trai/atribuirea terenurilor de pământ pentru construcția caselor individuale de locuit. Publicarea acestor informații, au rolul de a spori transparența în administrarea patrimoniului public și urmează a fi diseminate prin intermediul paginii web.
- 19** În proporție de 62,71% din administrațiile publice locale nu consideră necesar să aducă la cunoștință publică pe pagina web anunțurile de participare la achiziții publice, anunțurile de atribuire (74,58%), iar 42 de APL-uri nu publică rapoartele de monitorizare a executării contractelor de achiziție publică. Întrucât publicarea acestor informații în Buletinul Achizițiilor Publice nu garantează accesul la informații pentru orice persoană, considerăm important ca paginile web ale administrațiilor locale să conțină informații despre procedurile și rezultatele achizițiilor publice.
- 20** Deși în Republica Moldova nu este obligatoriu, ar fi oportun de preluat experiența altor state și de publicat contractele de achiziții pe pagina web a administrațiilor locale, astfel ca și publicul larg să aibă posibilitatea să monitorizeze executarea acestora. Mai mult ca atât, trebuie de implementat „motoare speciale de căutare” pe paginile web, prin intermediul cărora cetățenii pot ușor găsi un anumit contract după un șir de criterii, precum: data încheierii contractului, denumirea agentului economic, suma contractului, tipul produselor, serviciilor, lucrărilor, etc.

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

- 16** Administrația locală nu are elaborate și/sau nu dorește să publice informații ce se referă la etică profesională și conflictul de interese: CV-ul primarului nu este publicat de 24 autorități locale, iar 4 au publicat parțial; declarațiile cu privire la venituri și proprietate ale primarului, viceprimarilor și funcționarilor publici nu sunt publicate în proporție de 94,92%; Codul de etică pentru aleșii locali nu l-au publicat 52 de autorități locale, iar Codul de etică pentru angajații angajații APL, 48 autorități locale. Ce ține de documentele privind asigurarea integrității în cadrul autorității publice (planuri, strategii, ghiduri, alte documente), nu au publicat 81,36% dintre primării, iar mecanismele de raportare a comportamentului lipsit de etică în administrația locală nu au fost aduse la cunoștință publicului de 89,83% dintre administrațiile publice locale. Pentru a preveni conflictele de interese și actele de corupție; de a consolida integritatea și de a stabili anumite standarde profesionale în serviciul public, considerăm necesar de a elabora și de a publica astfel de informații.
- 17** Administrațiile publice locale în mare parte (50,85%) nu aduc la cunoștința publicului programele de asistență socială adoptate, informații despre serviciile sociale furnizate de unitatea administrativ-teritorială și modalitatea de aplicare pentru un potențial beneficiar, precum 64,41% din APL-uri nu au publicat pe web lista instituțiilor de asistență socială înființate de unitatea administrativ-teritorială. Administrația publică locală trebuie să informeze și să asigure accesul persoanelor/famiiliilor defavorizate la toate tipurile de servicii sociale și instituții de asistență socială existente.
- 18** Nu toate autoritățile publice locale (67,80%) publică pe web informații despre activitățile și rezultatele obținute în urma implementării proiectelor de asistență. În contextul dat, se impune asigurarea transparenței tuturor programelor și proiectelor de asistență, ale căror beneficiari sau executanți sunt autoritățile administrației publice locale.
- 19** Autoritățile administrației publice locale (93,22%) omit să publice informațiile despre conducerea întreprinderilor municipale și societățile comerciale cu pachet majoritar deținute de unitatea administrativ-teritorială și rapoartele financiare anuale ale acestor entități. Administrația locală trebuie să-și orienteze eforturile spre asigurarea transparenței și profesionalismului în administrarea corporativă a întreprinderilor municipale și societăților comerciale cu pachet majoritar deținute de unitatea administrativ-teritorială.

ANEXE ȘI RESURSE

Anexa 1

Top trei APL I care au urcat în clasament în 2024

APL I	Clasament 2022	Clasament 2024	Evoluție locuri
Ștefan Vodă	43	6	37
Otaci	56	25	31
Glodeni	35	7	28

Anexa 2

Top trei APL I care au regresat în clasament în 2024

APL I	Clasament 2022	Clasament 2024	Evoluție locuri
Budești	11	48	-24
Cupcini	27	51	-24
Talmază	21	41	-20

Anexa 3

SUMAR EXECUTIV

Loc	APL I	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Clasament	Total Schimbări*
1	Bălți	97%	97%	100%	0%	83%	100%	83%	100%	67%	A+	87% ↑ +8%
2	Strășeni	94%	69%	71%	86%	67%	80%	75%	75%	17%	A-	72% ↑ +28%
3	Cimișlia	97%	75%	17%	86%	100%	60%	50%	100%	0%	A-	70% ↑ +23%
4	Chișinău	97%	73%	33%	43%	92%	100%	50%	50%	33%	B+	69% ↑ +4%
5	Cahul	72%	67%	58%	14%	75%	100%	75%	75%	67%	B+	67% ↑ +21%
6	Ștefan Vodă	94%	61%	100%	71%	83%	0%	17%	75%	0%	B+	66% ↑ +52%
7	Glodeni	88%	72%	58%	14%	75%	80%	42%	88%	17%	B+	65% ↑ +45%
8	Ungheni	91%	66%	75%	29%	71%	40%	83%	0%	33%	B	64% ↑ +17%
9	Rezina	72%	88%	58%	71%	67%	40%	0%	0%	0%	B	62% ↑ +25%
10	Varnița	91%	75%	75%	0%	63%	0%	33%	100%	0%	B	61% ↑ +15%
11	Fălești	88%	61%	100%	86%	8%	40%	33%	0%	50%	B	60% ↑ +11%
12	Sângera	88%	63%	33%	86%	71%	0%	33%	38%	0%	B-	56% ↑ +38%
13	Măgdăcești	88%	72%	17%	43%	42%	0%	0%	75%	0%	C+	50% ↑ +24%
14	Leova	50%	61%	50%	14%	67%	40%	17%	75%	0%	C	49% ↑ +29%

Loc	APL I	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Clasament	Total Schimbări*
14	Telenești	56%	50%	17%	29%	92%	100%	17%	75%	0%	C	49% ↓ -8%
16	Ceadâr-Lunga	47%	41%	67%	57%	67%	0%	17%	100%	33%	C	48% ↑ +13%
17	Cărpineni	78%	55%	25%	0%	54%	40%	33%	88%	0%	C	47% ↑ +6%
18	Soroca	56%	36%	58%	29%	92%	20%	33%	25%	0%	C	45% ↑ +4%
19	Anenii Noi	56%	48%	17%	0%	83%	20%	17%	63%	33%	C-	43% ↑ +24%
20	Edineț	63%	44%	33%	0%	58%	60%	33%	38%	0%	C-	42% ↑ +14%
21	Comrat	44%	45%	0%	43%	50%	70%	33%	88%	17%	C-	41% ↑ +4%
22	Ialoveni	50%	45%	25%	0%	83%	10%	17%	0%	33%	D+	39% ↑ +2%
23	Călărași	41%	41%	50%	14%	50%	20%	50%	0%	17%	D+	38% ↓ -6%
23	Nisporeni	72%	52%	29%	0%	21%	10%	17%	25%	17%	D+	38% ↑ +16%
25	Otaci	78%	45%	17%	0%	25%	20%	8%	75%	0%	D+	37% ↑ +33%
	Media	53%	42%	29%	18%	44%	24%	19%	37%	11%	D+	37% ↑ +11%
26	Căușeni	56%	50%	0%	0%	75%	20%	0%	0%	17%	D+	36% ↑ 0%
26	Cricova	59%	44%	42%	29%	17%	60%	8%	0%	0%	D+	36% ↑ +14%
26	Peresecina	50%	44%	38%	0%	63%	10%	17%	0%	0%	D+	36% ↑ +10%
29	Trușeni	53%	44%	29%	0%	58%	20%	0%	13%	0%	D+	35% ↑ +10%
30	Florești	25%	38%	17%	0%	83%	20%	0%	63%	33%	D	34% ↑ +11%
30	Hâncești	69%	28%	42%	29%	8%	10%	17%	25%	50%	D	34% ↑ +1%
30	Sângerei	50%	31%	33%	0%	67%	0%	17%	63%	0%	D	34% ↓ -5%
33	Congaz	59%	34%	17%	29%	42%	20%	8%	38%	0%	D	33% ↑ +16%
34	Râșcani	63%	39%	0%	14%	25%	50%	0%	75%	0%	D	32% ↑ +9%
35	Budești	44%	30%	38%	0%	67%	0%	17%	25%	0%	D	31% ↓ -11%
35	Ocnita	53%	34%	17%	14%	63%	20%	0%	0%	0%	D	31% ↑ +17%
37	Drochia	38%	28%	25%	29%	67%	20%	17%	0%	0%	D	30% ↑ +24%
37	Vulcănești	28%	38%	29%	0%	67%	0%	17%	0%	17%	D	30% ↑ +20%
39	Sipoteni	38%	44%	17%	0%	46%	20%	0%	0%	0%	D-	29% ↑ +17%
40	Copceac	41%	28%	0%	29%	42%	20%	17%	38%	33%	D-	28% ↑ +14%
41	Costești	63%	34%	0%	29%	8%	0%	17%	25%	17%	D-	27% ↑ +6%
41	Talmaza	25%	22%	17%	0%	75%	0%	17%	100%	0%	D-	27% ↓ -1%
43	Băcioi	38%	34%	17%	0%	8%	0%	17%	13%	33%	E+	24% ↑ +12%
43	Dondușeni	16%	27%	17%	29%	63%	0%	17%	13%	0%	E+	24% ↓ -2%
43	Pelinia	13%	45%	17%	0%	0%	20%	8%	100%	0%	E+	24% ↑ +7%

Loc	APL I	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Clasament	Total Schimbări*
46	Corjeuți	63%	38%	0%	0%	0%	0%	8%	0%	0%	E+	23% ↑ +11%
46	Zaim	66%	39%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	E+	23% ↓ -1%
48	Durlești	47%	34%	17%	0%	8%	0%	0%	0%	0%	E+	22% ↑ +1%
49	Basarabeasca	41%	31%	17%	0%	0%	20%	0%	0%	0%	E+	20% ↑ +10%
49	Briceni	50%	31%	0%	0%	0%	10%	17%	0%	0%	E+	20% ↑ +12%
51	Codru	25%	13%	17%	0%	0%	0%	17%	38%	0%	E-	13% ↓ -6%
51	Cupcini	19%	25%	0%	29%	0%	0%	0%	0%	0%	E-	13% ↓ -12%
53	Baurci	16%	19%	0%	0%	0%	0%	0%	38%	17%	E-	11% ↑ +8%
54	Gura Galbenă	31%	6%	17%	0%	0%	20%	0%	0%	0%	E-	10% ↑ +4%
55	Criuleni	0%	16%	33%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	F	9% ↑ +7%
56	Chișcăreni	9%	13%	0%	0%	17%	0%	0%	0%	0%	F	8% ↑ +6%
56	Ruseștii Noi	13%	6%	0%	0%	17%	0%	0%	38%	0%	F	8% ↑ +3%
58	Taraclia	9%	13%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	F	6% ↓ -1%
59	Larga	3%	6%	0%	0%	0%	0%	0%	38%	0%	F	4% ↓ -1%

Resurse utilizate în prezentul raport:

1. Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142655&lang=ru#
2. Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public.
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137908&lang=ro
3. Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150726&lang=ro
4. Legea nr. 457/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143036&lang=ro#
5. Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 privind mecanismul de consultare publică a societății civile în procesul decizional. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137925&lang=ro#
6. Hotărârea Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora.
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139673&lang=ro
7. Local Transparency – IDIS „Viitorul”. Platformă de monitorizare a transparenței administrației publice locale din Republica Moldova. <http://localtransparency.viitorul.org/>